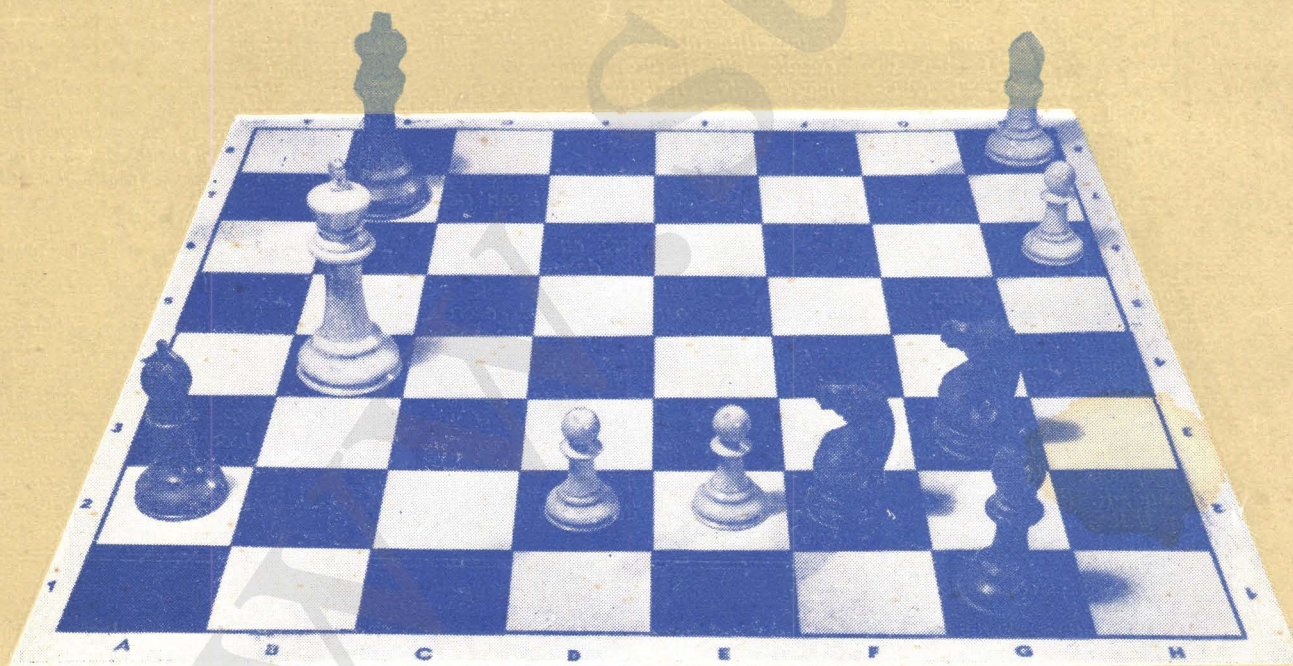

Revista
de
SAH

12

1959

Din toată lumea

CONGRESUL F.I.D.E.

La sfârșitul lunii septembrie a avut loc la Luxemburg cel de-al 19-lea Congres al Federației Internaționale de Șah. Lucrările s-au desfășurat la Luxemburg sub conducerea lui Folke Rogard, președintele F.I.D.E., și au cuprins cele mai variate aspecte ale vieții șahiste internaționale. În urma unor dezbateri vii s-a ajuns la elaborarea unor hotărâri importante, care privesc organizarea campionatului mondial, a olimpiadei, a campionatului mondial studențesc, precum și unele prevederi regulamentare.

Cu acest prilej s-au acordat o serie de titluri internaționale jucătorilor și arbitrilor fruntași din diferite țări.

Dăm mai jos, pe scurt, rezultatele lucrărilor congresului.

Titluri

Au primit titlul de mare maestru internațional următorii: J. Donner (Olanda), L. Schmid (R. F. Germană) și W. Uhlmann (R. D. Germană).

Au primit titlul de maestru internațional: C. Biliški (Argentina), M. Farré (Spania), J. Fichtl (R. Cehoslovacă), F. J. Perez (Spania) și B. Wexler (Argentina).

Titlul de arbitru internațional a fost conferit următorilor: E. Castao da Cunha (Brazilia), W. Dorazil (Austria), W. Fohl (R. D. Germană), J. Norman Fishlock-Lomax (Anglia) și M. L. Weltjens (Belgia).

Regulamentul turneelor zonale și internaționale pentru anii 1960—61

Zona 1: Africa de Sud, Anglia, Belgia, Elveția, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Monaco, Olanda, Portugalia, Spania, Tunisia.

Zona 2: Austria, Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, R. D. Germană, R. F. Germană, Suedia.

Zona 3: Liban, Malta, R. P. Albania, R. P. Bulgaria, R. Cehoslovacă, R.P.F. Iugoslavia, R. P. Polonă, R. P. Română, R. P. Ungară.

Zona 4: U.R.S.S.

Zona 5: S.U.A.

Zona 6: Canada

Zona 7: Cuba, Mexico, Porto Rico, Venezuela.

Zona 8: Argentina, Bolivia, Brazilia, Paraguay, Peru, Uruguay.

Zona 9: Australia, Filipine, India, Iran, Israel, Malaya, Noua Zeelandă, R. P. Mongolă.

La turneele zonale (1960) vor lua parte 57 jucători reprezentând toate țările înscrise în zonele de mai sus. Țara noastră are dreptul de a trimite la turneul zonal 2 jucători.

Turneul interzonal (1960)

Vor participa 23 jucători: primii clasafii din zonele 1—3, primii 4 din zona 4, primii 3 din zona 5, primul

clasat din zona 6, primul clasat din zona 7, primii trei din zona 8 și primul clasat din zona 9.

Turneul candidaților (1962)

Vor participa 8 jucători: primii 6 clasafii la turneul interzonal și primii doi clasafii la turneul candidaților din 1959. Sistemul de desfășurare a turneului: se vor juca 4 tururi, câte 4 partide săptămânal.

Turneele interzonale pentru fete vor fi organizate în anul 1960, iar în anul 1961 va avea loc turneul candidaților.

Campionatul mondial

Pentru bărbați va avea loc în martie 1960, iar pentru fete, între Bikova și Zvorikina, la 2.XII.1959.

Olimpiada de șah

Organizarea acestei importante competiții între națiuni aduce unele modificări. Se prevede ca participarea să cuprindă între 37—40 echipe și în acest caz turneul se va desfășura după sistemul elvețian.

În cazul când lista țărilor participante va depăși cifra 40, echipele vor fi împărțite în 6 grupe. Primele două clasate din fiecare grupă vor juca mai departe pentru calificarea în turneu.

Prevederi regulamentare

Congresul a adoptat o hotărâre prin care se dă dreptul arbitrilor sau conducătorului concursului să sancționeze pe acei jucători care au o comportare nesportivă față de adversar, de organizatori sau de public.

De asemenea, aceștia pot acorda sancțiuni jucătorilor care se fac vinovați în mod repetat de nerespectarea regulilor luptei sportive și nu depun efortul corespunzător la tabla de joc, când situațiile concrete cer acest lucru. Această prevedere regulamentară vizează în primul rând pe acei jucători care se dedau la „aranjamente” și confecționează de acasă partide scurte de remiză.

R. P. UNGARĂ—R. P. BULGARIA 13:7

La jumătatea lunii octombrie a avut loc la Budapesta meciul dintre echipele R. P. Bulgaria și R. P. Ungară din cadrul campionatului Europei. Desfășurat la 10 mese, meciul a fost câștigat de reprezentanții R.P. Ungară la scorul de 13:7; gazdele au acumulat un mare avantaj de puncte în primul tur, când au obținut scorul de 8:2, în timp ce în turul al doilea echipa bulgară a realizat un scor egal: 5—5.

CAMPIONATUL R. F. GERMANE

În întrecerea celor mai buni șahiști, care a avut loc la Nürnberg, cel mai bun rezultat a fost obținut de marele maestru Unzicker, care a totalizat 11½ puncte, câștigând cu aceeași titlul de campion pe anul 1959. Urmează în clasament: 2. Schmid 11 3. dr. Lehman 9½ 4—5. dr. Troger (fost campion pe anul trecut) 9 și Pfeiffer 9 6. Schuster 8 etc. (16 participanți).

*

În finala campionatului feminin au participat 14 jucătoare calificate din jazele anterioare. Titlul și confirmarea de cea mai bună jucătoare au revenit cunoscutei jucătoare Friedl Rinder, care a terminat concursul fără nici o înfrângere, acumulând 11½ puncte, la mare distanță de cea de-a doua clasată, care a totalizat 9½ puncte.

R. D. GERMANĂ—R. P. BULGARIA 11:9

După ce a terminat învingătoare întâlnirea cu echipa țării noastre, echipa de șah a R. D. Germane a obținut o nouă victorie în fața echipei reprezentative a R. P. Bulgaria. Meciul a avut loc la începutul lunii octombrie, la Sofia, și s-a încheiat cu rezultatul 11—9 în favoarea șahiștilor germani. Ambele runde s-au terminat cu scorul 5½—4½ pentru echipa oaspete.

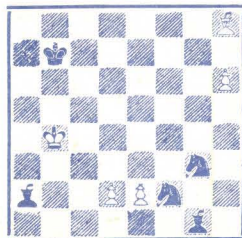
COPERTA NOASTRĂ

Cel mai de seamă precursor al compoziției de studii din țara noastră, Herman Gninger, nu a compus prea multe lucrări, dar majoritatea dintre ele au rămas în literatura șahistă ca modele de perfecțiune artistică. Un asemenea exemplu de profunzime a ideii și de economie a formei îl constituie studiul de copertă.

Iată soluția: 1.h7 Nb1 2.d3 C:e2 3.Na1!! (O mutare al cărei scop va deveni clar de abia după ce se va efectua ultima mutare) 3...C:d3+ 4.Ra3! Nc5+ 5.Rb3! Cdc1+ 6.Rb2 N:h7 pat! O poziție de pat unică, în care se realizează tema „întemnițării” ligurii albe.

H. Gninger

Ceskoslovensky Sach, 1932
Premiul II

Remiză

30 Decembrie 1947 — 30 Decembrie 1959

Anul acesta, poporul nostru sărbătorește cu inima plină de bucurie și cu legitimă mândrie aniversarea a 12 ani de la proclamarea Republicii Populare Romine.

Cu 12 ani în urmă, la 30 Decembrie 1947, masele populare conduse de partid au alungat cu minie și dispreț odioasa monarhie, reazemul principal al reacțiunii interne și externe, care timp de decenii a jefuit în mod sălbatic munca poporului și bogățiile țării.

Doborîrea monarhiei și instaurarea Republicii Populare Romine, ca stat al oamenilor muncii de la orașe și sate, a dus la cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță de nezdruccinat cu țărănimea muncitoare, a creat posibilitatea trecerii poporului pe drumul construcției socialismului. 30 Decembrie 1947, zi memorabilă în istoria poporului român, este rezultatul luptei maselor largi populare conduse de partid pentru libertate și independență națională, este un punct de cotitură în viața țării, începutul unei perioade de profunde transformări revoluționare. Dar drumul către alungarea monarhiei și instaurarea Republicii Populare Romine nu a fost neted. A trebuit dusă o luptă aprigă împotriva claselor stăpînitoare, o luptă aprigă împotriva regilor care ne-au ingenunchiat țara — de la primul și pînă la ultimul rege.

Poporul român a urît din totdeauna monarhia, pe hohenzolernii străini de țară, de interesele și aspirațiile noastre naționale, a urît întreaga castă regală, pentru că aceasta a fost paznicul credincios al intereselor marilor bancheri și capitaliști autohtoni și străini. Alungînd monarhia de la cîrma țării, poporul român nu va uita jertfele făcute de partidul nostru, nu va uita pe muncitorii împușcați în piața Teatrului Național în anul 1918 și nici odiosul măcel dezlănțuit în 1907 împotriva țărănimii care cerea pămînt, libertate și o viață mai bună. Și nici odată nu va uita că hohenzolernii au fost aceia care au patronat masacrul muncitorilor cefești și petroliști în februarie 1933, al acelor luptători care s-au ridicat în marea bătălie pentru a bara calea fascismului.

Amintindu-și de trecut și privind cu încredere nestrămutată viitorul, poporul nostru, adevăratul stăpîn al destinului său, a pășit cu neîmărmurită dragoste, sub conducerea partidului marxist-leninist al clasei muncitoare, la construirea

vieții sale noi — socialiste, la întărirea continuă a cuceririi sale mai de preț — statul democratic popular.

În cei 12 ani care au trecut de la instaurarea Republicii Populare Romine, poporul român — strîns unit în jurul partidului și guvernului — a obținut mari și importante succese pe drumul construirii bazei materiale a socialismului. De la vechea Romînie burghezo-moșierească la Republica Populară Romînă de azi, care se află în plin și neînterupt avînt al economiei și culturii, este un salt uriaș, salt făcut într-o perioadă istorică scurtă, ce oglindește cu putere profunde transformări revoluționare care au avut loc în țara noastră. Socialismul a invins pe deplin în industrie, transporturi, în sistemul bancaro-finanțiar, în comerț.

Industria noastră socialistă a obținut de asemenea uimitoare progrese. Cu sprijinul material tehnic și documentar primit din partea Uniunii Sovietice, industria noastră, care era slab dezvoltată, a cunoscut succese fără precedent. Partidul și guvernul au asigurat creșterea cu precădere a industriei grele și în primul rînd a pivotului său — construcția de mașini. Astăzi ne putem mîndri cu industria noastră socialistă. Dacă în trecut Romînia era nevoită să importe din străinătate 95% din utilajul industrial, în prezent o bună parte a necesităților interne de mașini și utilaje este asigurată de producția industriei noastre proprii, iar în unele ramuri a fost creată posibilitatea să se producă și pentru export. Industria noastră socialistă a marcat o creștere de la an la an. Numai pe un singur trimestru al anului 1959 producția industrială este mai mare decît producția anului 1938, anul în care producția industrială a Romîniei burghezo-moșierești atinsese cei mai înalți indici.

În cei 12 ani, sub soarele democrației populare, s-a dezvoltat continuu și producția de bunuri de consum. Și așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar al C.C. al P.M.R., în articolul său publicat la 9 septembrie 1959 în revista „Probleme ale păcii și socialismului”: „în prezent, producția industriei ușoare depășește de 4 ori, iar a industriei alimentare — de 3,8 ori nivelul anului 1938.”

Poporul nostru a reperat importante succese și în ceea ce privește transformarea socialistă a agriculturii. Înfăptuirea de către partid a planului cooperatist al lui Lenin — la condițiile speci-

fițe ale patriei noastre — a dus țărănimea pe un drum nou, nevisat de aceasta. Au apus pentru totdeauna vremurile când țărănimea muncitoare crunt exploatată se tira în bezna neștiinței de carte. Au apus pentru vecie timpurile când în casele țăranilor domneau mizeria, bolile înspăimântătoare și... opaițul. În prezent aproape 2,5 milioane de familii țărănești dintr-un număr total de 3,6 milioane au pornit — pe baza liberului consimțământ — la o viață nouă și fericită, unindu-se în gospodării colective și în întovăărișiri agricole. Sute și sute de comune și sate sint electrificate, radioficate etc. Astăzi, sectorului socialist al agriculturii îi revine peste 70% din suprafața arabilă a țării. Pentru a munci mai cu spor și a da recolte bogate, agricultura noastră a mers în procesul de cooperativizare paralel cu reutilizarea sa tehnică. În prezent, aproape 50.000 tractoare brăzdează ogoarele patriei noastre. Avantajele marii agriculturi socialiste au dus la creșterea productivității muncii în agricultură, au determinat ca mase largi ale țărânimii muncitoare să se rupă de vechiul sistem de muncă fărâmițat și înapoiat care ducea la sărăcie și umilință.

În cei 12 ani de la instaurarea Republicii Populare Române, mari succese au fost realizate și în dezvoltarea culturii noastre socialiste, în ridicarea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc. În Republica Populară Română, grija față de om și nevoile sale, grija pentru creșterea continuă a nivelului de trai constituie preocuparea centrală și permanentă a partidului și statului nostru democrat popular. Plenara C.C. al P.M.R. din iulie 1959 a hotărât luarea unui complex de măsuri menite să ducă la ridicarea nivelului de trai al poporului. Prin aplicarea măsurilor hotărâte de plenară veniturile oamenilor muncii vor crește cu 4,7 miliarde lei anual. Recent, Plenara C.C. al Partidului, examinând proiectul planului de stat pe anul 1960, a subliniat realizările obținute de oamenii muncii pe anul 1959, arătând, în același timp, că proiectul planului pe 1960 întocmit de Comitetul de Stat al Planificării — pe baza directivelor conducerii partidului — prevede creșterea într-o măsură mare a producției industriei noastre, a agriculturii, de asemenea și creșterea numărului de oameni ai muncii ocupați în economia națională. Iată de ce masele populare cele mai largi sint conștiente că socialismul le aduce liniște și fericire.

De la instaurarea Republicii Populare Române s-au obținut succese de seamă și în politica internațională. România s-a înscris în acest domeniu ca o luptătoare activă pentru pace și progres social, ca o luptătoare înflăcărată pentru întărirea și extinderea legăturilor internaționale. România întreține în prezent legături economice și culturale cu peste 70 de țări. Ea se bucură de un prestigiu crescând în arena internațională, pentru politica consecventă de apărare a păcii pe care o duce, pentru promovarea principiului leninist al coexistenței pașnice.

Cu prilejul sărbătoririi marelui eveniment din viața țării noastre, cea de a 12-a aniversare a proclamării Republicii, nu putem să nu amintim că la realizarea succesorilor obținute de țara noastră, în diferite domenii de activitate, o contribuție deosebită au constituit-o ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice și colaborarea cu celelalte țări din lagărul socialismului.

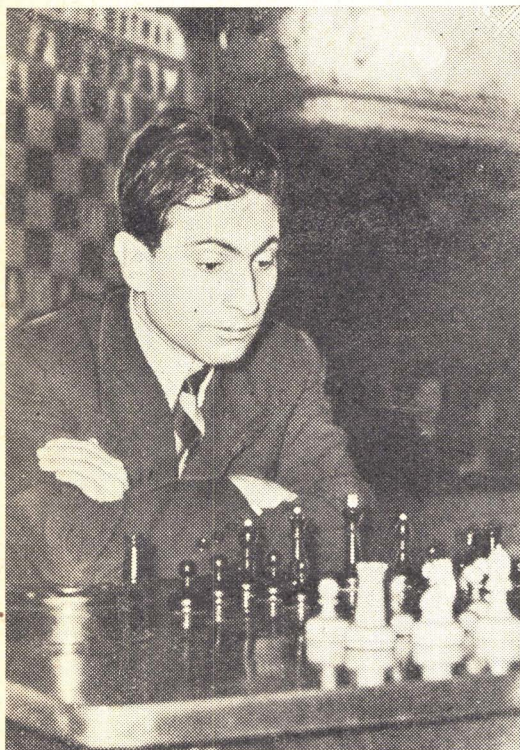
Poporul român este alături cu trup și suflet de marele popor sovietic, glorios constructor al comunismului, de Uniunea Sovietică — avangardă invincibilă a forțelor de pace și progres din lumea întreagă. Poporul nostru sprijină cu căldură propunerile constructive ale statului sovietic menite să asigure triumful principiilor coexistenței pașnice, lichidarea conflictelor internaționale. El vede în epocalele cuceriri ale Uniunii Sovietice în domeniul științei și tehnicii, în faptul că oamenii sovietici au deschis primii drumul omînirii spre cosmos, marea victorie a ideilor atotbiruitoare ale marxism-leninismului, idei care au deschis omînirii o epocă nouă — epoca trecerii de la capitalism la socialism.

De succesele dobândite în cei 12 ani sub soarele democrației populare, este legat și sportul ca parte integrantă a culturii noastre socialiste. În decursul acestor ani sportul, ca mijloc de menținere și întărire a sănătății, de recreare, de petrecere utilă a timpului, a devenit un bun de preț al maselor celor mai largi, s-a dezvoltat și întărit continuu. În anii puterii populare, mișcarea noastră sportivă, sub conducerea partidului, a căpătat cu adevărat un larg caracter de masă. Ea numără mai bine de 2.200.000 de membri, constituiți în câteva mii de cluburi și asociații sportive. În cadrul mișcării de cultură fizică și sport din țara noastră șahul a cunoscut și el o dezvoltare fără precedent. În întreprinderi, instituții, în școli și facultăți se organizează numeroase campionate care au o influență binefăcătoare asupra producției, asupra dezvoltării agilității minții, asupra învățaturii și educației tineretului.

Pășind în cel de al 13-lea an de existență a Republicii Populare Române, sportivii patriei noastre, pătrunși de o mare și profundă dragoste față de partid, își iau din nou angajamentul că nu vor precupeți eforturile pentru a ridica tot mai sus prestigiul scumpei noastre patrii. Poporul român, însușit de perspectivele trasate de partid, privește cu încredere viitorul său luminos și sub conducerea Partidului Muncitoresc Român și a Comitetului său Central pășește cu neabătută fermitate pe drumul socialismului. Alături de marele popor sovietic, stegarul forțelor democrației, păcii și progresului social și de celelalte popoare din țările lagărului socialismului, poporul nostru este hotărât să lupte și pe mai departe pentru continua întărire a lagărului socialist și pentru apărarea păcii, pentru dezvoltarea și înflorirea continuă a patriei sale — Republica Populară Română.

Cîștigînd turneul candidaților

Mihail Tal este viitorul adversar al lui Botvinnik în meciul pentru titlul de campion al lumii

Istoria marilor competiții șahiste s-a îmbogățit cu un turneu de o amploare aproape fără precedent: Turneul candidaților desfășurat timp de 54 de zile în trei orașe din R.P.F. Iugoslavia: Bled, Zagreb și Belgrad. Aproape două luni atenția tuturor iubitorilor șahului a fost îndreptată într-acolo, spre cele patru table la care se înfruntau 8 dintre cei mai buni mari maeștri ai lumii. La întrebarea dacă actuala ediție a turneului candidaților a reunit într-adevăr pe cei mai valoroși jucători care meritau din plin să-și pună candidatura la titlu, se poate răspunde mult mai ușor acum cînd competiția este de mult încheiată. Într-o bună măsură participării la turneul candidaților erau autorizați și justificau înalta treaptă la care au ajuns pe scara ierarhiei șahiste mondiale. Mihail Tal — revelația mișcării șahiste sovietice din ultimii ani, jucătorul care a cîștigat aproape toate turneele la care a luat parte, printre care turneul interzonal și marele turneu de la Zürich, era așteptat să asalteze titlul mondial. Paul Keres luptă de mai bine de 20 de ani pentru dreptul de a-l înfrîni pe campionul lumii, Vasili Smislov a deținut titlul suprem, iar Tigran Petrosian se află de mai mulți ani printre cei care încearcă să-și facă loc spre vârful

piramidei șahiste. Campionul Iugoslaviei Svetozar Gligorici a dovedit nu o dată că își are locul printre cei mai buni, iar tînărul campion american Robert Fischer dovedește la frageda vîrstă de 16 ani o maturitate șahistă într-adevăr unică și o forță de joc deosebită. Discutabilă era doar prezența în turneul candidaților a marilor maeștri Olafsson și Benkő. Firește că nici un sistem de desfășurare, oricît de minuțios ar fi organizat nu poate evita surprizele. Bineînțeles că Spasski, Bronstein, Taimanov, Gheller, Reshewski, Panno sau Matanovici erau mai justificați să se numere printre candidați.

Dar, excepția nu face de cît să întărească regula. Iar faptul că Olafsson și mai cu seamă Benkő n-au putut face față competiției dovedește o dată în plus cît de dificil este un asemenea turneu, cît de sus a ajuns măiestria primilor jucători ai lumii și cît de greu este să-ți faci loc spre „tronul”

primului șahist mondial. Cu atît mai strălucitoare și mai demnă de admirație este performanța învingătorului.

Și astfel, la 6 septembrie, a început marele „maraton” șahist de-a lungul căruia fiecare participant avea să susțină 28 de partide, împărțite în 7 meciuri a câte 4 înfrîngeri.

Un start foarte bun l-a Petrosian care realizează $3\frac{1}{2}$ puncte din 4 partide, spre deosebire de Tal care pe parcursul acestor runde pierde la Keres și Smislov și remizează cu Petrosian. Au fost unii dispuși să creadă că „mașina șahistă” a lui Tigran va funcționa fără greșală și că — neînvinși dar probabil cu destul de multe remize — campionul U.R.S.S., va ocupa primul loc. Mai curînd decît se așteptau, ei au trebuit să-și schimbe părerea. Tal cîștigă toate partidele cu albul, Keres după înfrîngeri la Fischer și Petrosian își revine astfel că primul tur se încheie la egalitate, Petrosian, Keres și Tal acumînd cîte $4\frac{1}{2}$ p.

Turul II s-a desfășurat sub semnul unui joc strălucitor prestat de cel mai în vîrstă dintre participanți (43 ani) Paul Keres, 4 victorii (printre care încă una la Tal) și trei remize i-au permis să acumuleze $5\frac{1}{2}$ p. și să treacă în fruntea clasamentului. Dar Tal, pe care două înfrîngeri la Keres n-au reușit să-l scoată din

cursă, se afla foarte aproape, la numai o jumătate de punct. Învingînd pe Olafsson și remizînd patru partide, Petrosian a pierdut serios din teren aflîndu-se la două puncte de lider. În schimb un salt a făcut Gligorici care profitînd de jocul slab al lui Smislov emitea serioase pretenții la locul IV și chiar mai sus.

Se poate afirma că turneul candidaților „s-a jucat” în turul III. Tal obține prima sa victorie la Keres și cîștigînd în serie mai departe (remize doar cu Smislov și cu Petrosian) trece autoritar pe primul loc. O revenire excepțională reușește în acest tur fostul campion al lumii Smislov care realizează $5\frac{1}{2}$ p. Keres, învins și de Fischer (în partidă cîștigată), își vede dintr-o dată serios compromise șansele la primul loc. Și totuși el găsește resurse neașteptate să continue lupta.

În turul IV după ce pierde și la Smislov, Keres îl învinge pe Tal (pentru a treia oară în turneu) apropiindu-se la un moment dat la un punct de lider. Dar era prea tîrziu. Tal, devenit prudent, remizează ultimele partide pentru a nu-și periclita primul loc. În acest tur Fischer și Olafsson joacă cele mai bune partide ale lor, reușind să fie egali cu Petrosian și înaintea lui Smislov și Gligorici. Aceasta a și permis tînărului campion american să treacă pe locul V iar lui Olafsson să-i cedeze definitiv lui Benkő „lanterna roșie”.

Și astfel Mihail Tal este învingătorul marelui turneu. Un învingător strălucit, pe măsura valorii competiției și a forței sale excepționale. Tal a realizat în 28 de partide un procent unic în istoria marilor turnee: 72 la sută. Amintim că Botvinnik a cîștigat titlul suprem în meciul turneu din 1948 cu 14 p. din 20 (70 la sută), iar la turneele candidaților învingătorii n-au înregistrat niciodată peste 66 la sută. O competiție oarecum asemănătoare, turneul A.V.R.O. din 1938, la care au participat Keres, Fine, Botvinnik, Reshewski, Alehin, Euwe, Capablanca și Flohr (dublu tur) a revenit primilor doi, la egalitate, cu $8\frac{1}{2}$ p. din 14, deci cu un procentaj de 60 la sută. Aceasta demonstrează o dată în plus uriașa forță de joc a lui Tal, concepția sa creatoare în domeniul jocului de șah. Firește, este greu de spus care va fi rezultatul titanicei sale confruntări cu Botvinnik. Dar, indiferent de rezultat se poate afirma că lumea șahistă s-a îmbogățit cu un nou jucător de geniu.

Care sînt calitățile jocului și creației șahiste a lui Mihail Tal? Pe primul plan trebuie pus desigur excepționalul său talent natural. Dar

nu trebuie neglijată uriașa muncă depusă de Tal pe tărîmul studiului și însușirii teoriei șahiste. El poate fi considerat unul dintre cei mai buni cunosători ai teoriei deschiderilor. În-zestrat cu o memorie ieșită din comun și mai ales cu o putere de calcul într-adevăr formidabilă, Tal adaugă acestor calități un talent combinativ unic. El provoacă veritabile „furtuni tactice” pe tabla cu pătrate albe și

din 1938 aspiră la meciul pentru titlul suprem, se clasează pe locul doi în turneele candidaților. În acest turneu Keres a jucat minunat. Am putea spune cel mai bine din lungă și atât de rodnică sa activitate pe tărîmul internațional al șahului. L-a învins detașat în meci direct pe Tal, a dominat trei din cele patru tururi ale competiției și... s-a clasat pe locul doi. Keres a făcut tot ce i-a stat în pu-

timul tur, în care Smîslov a ocupat locul VI cu 3½ p. Evident, fostul campion al lumii nu s-a aflat în forma sa cea mai bună.

În ultima rundă Fischer l-a egalat pe Gligorici și a trecut pe locul V cu un punctaj al coeficienților mai bun. Mezinul turneului s-a achitat onorabil de sarcina dificilă ce o avea în față. Dar, cum spunea Ragozin, se cunoaște că el „n-a fiert încă destul în cazanul marilor maeștri”, deși a făcut destule „zile negre” participanților și mai ales lui Keres pe care l-a vădunit de 2 puncte întregi. Indurerat de locul V pe care l-a ocupat (Fischer a vrut neapărat să câștige), el a plins și după ultima rundă, tot așa cum vărsa lacrimi amare după fiecare înfrângere. L-a consolatat chiar Keres, spunându-i: „Nu face nimic, ai 16 ani...”.

Bun este rezultatul lui Gligorici în primele două tururi, cînd a luptat de la egal alături de cei mai buni. Apoi campionul Iugoslaviei n-a mai putut ține pasul turneului, obținînd în ultimele 14 runde doar 4½ p. Olafsson încheie turneul cu o victorie în meci contra lui Petrosian, care a arătat o veritabilă „idiosincrasie” față de jocul islandezului. În rest, câteva victorii sporadice și (de remarcat) o remiză la Tal. În sfîrșit Benkő, deținătorul ultimului loc, a fost total depășit de valoarea generală a concursului.

Occupînd primele patru locuri, marii maeștri sovietici au demonstrat încă odată marea lor superioritate în arena

	I							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Petrosian	●	½	1	0	1	½	½	1
2 Tal	½	●	0	1	1	0	1	1
3 Keres	0	1	●	½	0	1	1	1
4 Gligorici	1	0	½	●	0	1	½	½
5 Fischer	0	0	1	1	●	½	½	0
6 Smîslov	½	1	0	0	½	●	½	½
7 Benkő	½	0	0	½	½	½	●	1
8 Olafsson	0	0	0	½	1	½	0	●

negre, pune în față adversarilor situații deosebit de complicate, creează combinații al căror deznodămînt este greu de calculat. Din această cauză jocul lui Tal este extrem de obositor pentru adversari. Dar din aceeași cauză el nu este lipsit de greșeli. Și tocmai aici stă explicația că în fața unui jucător cu pregătirea și forța de calcul a lui Keres, Tal a trebuit de trei ori să cedeze. În schimb, la Smîslov, Fischer, Gligorici, Olafsson și Benkő el a realizat 17 p. din 20 posibile, deci excepționalul procent de 85 la sută. Ei n-au reușit să se descurce printre firele complicate ale combinațiilor lui Tal. În două poziții apreciate ca favorabile lui Smîslov fostul campion al lumii a realizat o jumătate de punct. Și aceea, după o grea luptă. Caracterizîndu-l pe Tal, secundantul său Iurii Averbach l-a denumit reprezentant al stilului de joc „psihologic”, spre deosebire de adepții jocului așa-zis „clasic” în rîndul cărora se numără Botvinnik. În general, asemenea delimitări de stil sînt artificiale și de multe ori nu corespund realității. Va fi foarte interesant de văzut dacă „stilul psihologic” al lui Tal va reuși să învingă logica de fier a „clasicului” Botvinnik. Să așteptăm pînă în primăvara lui 1960, cînd, la 15 martie va începe marele lor meci.

Pentru a treia oară trebuie să-i acordăm lui Paul Keres titlul de învins glorios al competiției. Într-adevăr, de-a lungul a șase ani acest șahist, care

	II							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Keres	●	1	½	½	½	1	1	1
2 Tal	0	●	½	½	1	1	1	1
3 Gligorici	½	½	●	½	½	1	1	½
4 Petrosian	½	½	½	●	½	1	1	0
5 Smîslov	½	0	½	½	●	½	1	1
6 Fischer	0	0	0	0	½	●	1	1
7 Benkő	0	0	0	0	1	0	●	1
8 Olafsson	0	0	½	1	0	0	1	½

teri ca să învingă. Dar oboseala și câteva neșanse de concurs (înfrîngeri nemeritate la Fischer și Petrosian) au constituit obstacole peste care n-a mai putut trece. Și, în plus, jocul lui Tal căruia este foarte greu să-i opui concurență. Credem, însă, că Paul Keres va mai avea de spus un cuvînt la viitorul turneu al candidaților. În ciuda faptului că atunci va fi cu încă trei ani mai bătrîn.

Lui Petrosian i se acordau numeroase șanse, mai ales după victoria sa la trecuta ediție a campionatului U.R.S.S. Dar, un turneu de asemenea amploare se câștigă cu puncte întregi

	III							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Tal	●	½	1	½	1	1	1	1
2 Smîslov	½	●	½	1	1	½	1	1
3 Keres	0	½	●	0	1	1	1	1
4 Petrosian	½	0	½	●	½	0	½	1
5 Fischer	0	0	1	½	●	½	½	½
6 Olafsson	0	½	0	1	½	●	0	½
7 Gligorici	0	0	0	½	½	1	●	½
8 Benkő	0	0	0	0	½	½	½	●

și nu cu jumătăți de punct. Petrosian a strălucit doar în câteva partide. Prea puțin ca să poată ajunge la meciul cu Botvinnik.

Smîslov a fost scos din cursă după primele două tururi. Revenirea din turul trei, e drept foarte spectaculoasă, l-a mai făcut să spere într-un succes. Dar efortul depus a fost „plătît” în ul-

	IV							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Tal	●	0	½	½	1	1	1	½
2 Keres	1	●	½	0	1	0	1	1
3 Petrosian	½	½	●	½	1	1	½	½
4 Olafsson	1	½	½	●	0	0	1	1
5 Fischer	0	0	½	1	●	1	½	1
6 Smîslov	0	1	½	1	0	●	0	1
7 Gligorici	0	0	0	0	½	1	●	½
8 Benkő	½	0	½	0	0	½	½	●

șahistă internațională. Dar nu numai rezultatul cifric a dovedit aceasta, ci și calitatea partidelor jucate de ei. Alcătuiind o statistică a întîlnirilor dintre șahiștii sovietici pe de o parte și ceilalți concurenți pe de altă parte, obținem un scor de 45—19 în favoarea reprezentanților școlii șahului sovietic. Ceea ce este mai mult decît concludent...

VALERIU CHIOSE

	Tal	Keres	Petrosian	Smîslov	Fischer	Gligorici	Olafsson	Benkő	Total puncte
1 Tal	—	0 0 1 0	½ ½ ½ ½	0 1 ½ 1	1 1 1 1	1 ½ 1 1	1 1 1 ½	1 1 1 ½	20
2 Keres	1 1 0 1	—	½ ½ ½ ½	1 ½ 0 0	0 1 0 1	½ ½ 1 1	1 1 1 0	1 1 1 1	18½
3 Petrosian	½ ½ ½ ½	1 ½ ½ ½	—	½ ½ 0 ½	1 1 ½ ½	0 ½ ½ 1	1 0 0 1	½ ½ 1 ½	15½
4 Smîslov	1 0 ½ 0	0 ½ ½ 1	½ ½ 1 ½	—	½ ½ 0 1	0 ½ 1 0	½ 1 ½ 1	½ 0 1 1	15
5 Fischer	0 0 0 0	1 0 1 0	0 0 ½ ½	½ ½ 0 1	—	1 0 ½ ½	0 1 ½ 1	½ 1 ½ ½	12½
6 Gligorici	0 ½ 0 0	½ ½ 0 0	1 ½ ½ 0	1 ½ 0 1	0 1 ½ ½	—	½ ½ 1 0	½ 1 ½ ½	12½
7 Olafsson	0 0 0 ½	0 0 0 1	0 1 1 ½	1 0 ½ 0	1 0 ½ 0	½ ½ 0 1	—	0 0 ½ 1	10
8 Benkő	0 0 0 ½	0 0 0 0	½ 0 0 ½	½ 1 0 0	½ 0 ½ 0	½ 0 ½ ½	1 1 ½ 0	—	8

Margareta Teodorescu a devenit pentru prima oară campioană a țării

Mulți comentatori șahiști sînt de părere că titlurile de campion nu trebuie să fie desemnate prin turnee, ci numai prin meciuri, acestea din urmă prezentînd o mai mare garanție pentru valabilitatea rezultatului. Iată că la cea de a XI-a ediție a campionatului nostru feminin, cele două sisteme s-au împăcat... Campioana țării a fost desemnată și prin turneu și prin meci fiindcă după cele 17 runde ale finalei a mai fost nevoie de o confruntare suplimentară între Margareta Teodorescu și Rodica Reicher clasate la egalitate în fruntea tablei turneului.

Desigur, această ultimă probă — a meciului pentru titlu — dă o mai mare valoare rezultatului obținut de noua noastră campioană. Ea certifică, fără putință de tăgadă, că titlul se află în mîini bune. Aceasta în ciuda faptului că la actualul campionat s-au înregistrat cîteva absențe importante, printre care poate fi menționată cea a mamei noastre internaționale Maria Pogorevici. Frumusețea luptei sportive a compensat însă din plin acest handicap valoric, care nu scade cu nimic din performanța campioanei.

Firește, victoria Margaretei Teodorescu merită să fie din plin aplaudată. Mai ales că este pentru prima oară că această talentată jucătoare reușește să cucerească titlul, după ce în trecutele ediții fusese de mai multe ori la un pas de el...

Și nu se poate să nu menționăm că și de data aceasta Margareta Teodorescu a fost pe punctul de a rata victoria atât de dorită de ea și de admiratorii stilului ei. Într-adevăr, după un „start“ foarte bun (8 1/2 puncte din primele 10 runde) ea a scăzut considerabil ritmul, iar după înfrângerea suferită în runda 11-a în fața Elisabetei Polihroniade, părea că va fi ajunsă și poate chiar întrecută de un grup întreg de urmăritoare. Dar dacă Margareta Teodorescu remiza în serie (doar 1 1/2 puncte în rundele 11-15!), nici celelalte principale candidate la titlu nu reușeau să depășească momentele de oboseală. Astfel, pe rând Elisabeta Polihroniade și Alexandra Nicolau au ieșit din cursă și doar Rodica Reicher — care și-a menținut cu brio aureola de invincibilitate — a putut pînă la urmă să împartă primele două locuri în clasament, la egalitate de puncte.

șahistele noastre fruntau pe țărîmul tehnic. Evident, avem în față o creștere a șahului nostru feminin, ceea ce dovedește că succesele internaționale pe care le-am obținut în vremea din urmă nu sînt de loc în-
timplătoare.

Și totuși un critic mai exigent al întrecerilor recent încheiate nu poate trece cu vederea că și în această finală s-a înregistrat un procentaj important de partide slabe, cu multe greșeli. Nici chiar primele clasate nu ne-au scutit de asemenea deficiențe și aceasta nu poate fi trecut cu vederea. Mai ales că slăbiciunile jucătoarelor noastre nu se manifestă în complicațiile deschiderilor sau în finalurile dificile, ci mai cu seamă în jocul de mijloc, acolo unde talentul pur și aptitudinile tactice au un cuvânt mai greu de spus.

Este aici deci o dovadă că pregătirea
șahistelor noastre nu este dirijată în
mod armonios către toate stadiile
partidei, ci se arată aceeași prefe-

rință greșită pentru memorarea variantelor de deschidere, în loc de un antrenament susținut în direcția asimilării principiilor de strategie și tactică, cele care stau la baza conducerii unei partide. Mai mult joc, mai multe partide — iată ce trebuie recomandat în primul rînd jucătoarelor noastre, care numai după ce vor asimila strictul necesar din teoria jocului de mijloc și a sfîrșitului de partidă, vor trebui să înceapă aprofundarea schemelor de deschidere.

Toate cele de mai sus sînt foarte explicit ilustrate de evoluția puțin satisfăcătoare a mai multor jucătoare tinere, în care se puseseră speranțe la început de campionat. Așteptam mai mult de la Eleonora Gogilea, Paraschiva Soos, Doina Mayer. Ele au jucat destul de slab, doar cu unele sclipiri, au ratat ciștișturi simple. În afară de deficiențe tehnice, se remarcă o regretabilă lipsă de concentrare la partidă, neputința de a susține un efort prelungit la calcularea variantelor. Și în această direcție trebuie aduse corectările necesare prin antrenament special.

Radu Paltin

Între 12 și 20 noiembrie s-a desfășurat la București meciul Margareta Teodorescu — Rodica Reicher pentru desemnarea campioanei R.P.R. pe anul 1959. Cele două șahiste care se arătaseră egale de-a lungul celor 17 runde ale turneului final s-au înfrînt de data aceasta în meci, pe distanța a 4 partide. Manifestînd o formă foarte bună și multă voință de a învinge, maestra sportului Margareta Teodorescu și-a întrecut adversara cu scorul de 3-1, cucerind astfel titlul de campioană republicană.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1 Rodica Reicher	●	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	1	1	12
2 Margareta Teodorescu	$\frac{1}{2}$	●	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	1	12
3 Sanda Filipescu	0	0	●	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	11
4 Alexandra Nicolau	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	1	0	0	1	1	1	1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	10
5 Elisabeta Polihroniade	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	1	1	0	1	1	1	9
6 Clara Friedman	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	1	1	●	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	9
7 Elena Ududec	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	1	●	1	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	1	1	0	1	1	8
8 Paraschiva Soos	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	1	$\frac{1}{2}$	0	1	0	●	●	1	0	0	1	$\frac{1}{2}$	1	8
9 Margareta Perevoznic	$\frac{1}{2}$	0	0	0	1	$\frac{1}{2}$	1	1	0	1	0	1	0	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	8
10 Elena Rădăcină	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	1	$\frac{1}{2}$	1	0	0	●	●	1	1	$\frac{1}{2}$	1	8
11 Eleonora Gogilea	0	0	0	0	0	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	0	0	●	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	7
12 Renee Farcaș	0	$\frac{1}{2}$	1	0	0	0	0	0	1	1	$\frac{1}{2}$	0	●	1	1	$\frac{1}{2}$	7
13 E'ena Sigalas	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	1	0	0	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	0	1	7
14 Maria Desmireanu	$\frac{1}{2}$	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	1	0	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	1	6
15 Domnița Antonie	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	0	$\frac{1}{2}$	0	1	0	●	1	5
16 Doina Mayer	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	0	1	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	5
17 Eugenia Popa	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	0	0	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	4

Teoria modernă

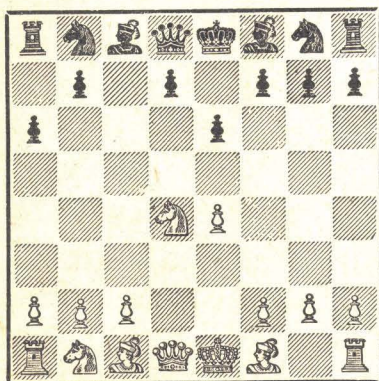
I. MOISINI

Sistemul Paulsen-Kan, o armă modernă de joc pentru negru în apărarea siciliană (I)

În ultimii ani a reapărut în practica turneele moderne un vechi sistem de joc recomandat de maestrul german L. Paulsen încă la sfârșitul veacului trecut. Analizele marilor maștri sovietici Kan, Boleslavski, Taimanov au meritul de a fi reabilitat acest interesant sistem, care fusese mult timp abandonat din cauza variantei C III recomandată de G. Maroczy.

Sistemul pe care-l prezentăm spre analiză cititorilor e caracterizat prin următoarele mutări de deschidere:

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6

La dispoziția albului stau acum următoarele continuări:

- A) 5.Cc3 Dc7
B) 5.Nd3 Cc6
C) 5.c4 Cf6 6.Cc3 Nb4

Alte continuări ale albului nu au o importanță independentă, de exemplu: 5.Ne2 Cf6 6.Cc3 Dc7 și se obține poziția care se analizează la A.II, iar încercarea 5.g3 duce după 5...d5 la egalarea rapidă a jocului. Într-o partidă E. Nacht—I. Moisini, Semifinala campionatului R.P.R. 1958, albul a încercat un sacrificiu dubios de pion prin 6.Ng2 d:e4 7.Cc3 Cf6 8.0—0 e5! 9.Cb3 D:d1 10.T:d1 Nf5 și negrul stă mai bine (La 7.N:e4 Cf6 8.Ng2 e5 sau Ne7 cu egalitate).

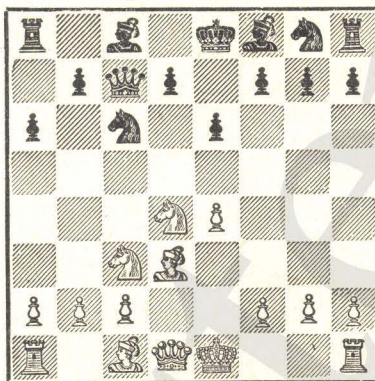
Să începem acum analiza continuării A. Vom împărți materialul în următoarele cinci variante:

- A I — 6.Nd3 Cc6
A II — 6.Ne2 Cf6 7.0—0 Nb4
A III — 6.g3

A IV — 6.a3 Cc6

A V — 6.f4 b5!

Varianta A I: 6.Nd3 Cc6

În afară de mutarea din text negrul mai poate continua și cu 6...Cf6 sau 6...b5. Prima continuare duce la poziții din varianta principală, de exemplu: 7.0—0 Cc6 8.Ne3 sau 7.Ne3 Cc6 8. De2, iar după 6...b5 7.0—0 Nb7 8.Tel! (Tal) negrul are greutate.

Pentru alb este ceva mai slabă mutarea 8.De2 recomandată de Boleslavski, după care negrul prin 8...Cf6! egalează la un joc exact. Iată câteva variante:

a) 9.Nd2 Cc6 10.C:c6 D:c6 11.a3 Nc5! 12.Ne3 N:e3 cu joc egal, Boleslavski-Kotov, al XXV-lea campionat al U.R.S.S.

b) 9.e5 Cd5 10.C:d5 N:d5 11.Nf4 Cc6 12.C:c6 D:c6 cu remiză, Suetin-Spaski, semifinala celui de al XXV-lea campionat al U.R.S.S.

c) 9.a4 b4 10.Ca2 Cc6 11.c3 d5! 12.C:c6 (dacă 12.e:d5 C:d4 13.c:d4 C:d5 și negrul stă mai bine) 12...d:e4 13.Cc:b4 e:d3 14.C:d3 Nd6 și negrul, după părerea lui Boleslavski, are suficientă compensație pentru pion.

Mai slab pentru negru ar fi 8...Cc6?! (în loc de 8...Cf6) deoarece după 9.C:c6! D:c6 (Nu e bine 9...d:c6 10.a4! b4 11.Cd1 Ce7 12.Ce3 și avantajul este de partea albului) 10.Cd5! Cf6 11.c4 e1 are greutate (I. Boleslavski).

Mutarea lui Tal, 8.Tel, folosită pentru prima oară împotriva lui Gipslis la cel de al XXV-lea campionat al U.R.S.S., este mai tare și pînă acum nu s-a găsit o cale clară și sigură de egalare pentru negru. În partida Tal-Gipslis s-a continuat: 8...

Cc6 9.C:c6! D:c6 10.a4 b4 11.Cd5 Cf6 12. Nd2 C:d5 13.e:d5 Dc5 14.Ne4 f5 15.Nf3 N:d5 16.N:b4! și albul a câștigat ușor la mutarea a 24-a printr-un atac frumos; în partida Estrin-Baturin, semifinalele camp. U.R.S.S. pe 1958—1959 s-a continuat cu 8...Cf6 9.Ng5! (Într-o partidă Bozdoghina-Mititelu, semifinala camp. R.P.R. 1958 s-a jucat 9.Nd2 Cc6 10.C:c6 N:c6 11.e5! Cd5 12.C:d5 N:d5 13.a4 b4 14.Dg4 cu avantaj pentru alb, vezi R. de Șah Nr. 2/1959) 9...b4?! 10.e5! h6 11.Nh4 Cd5 12.Ce4 Cf4 13.Dg4 C:d3 14.c:d3 cu avantaj pentru alb, iar în partida Aronin-Vladimirov s-a continuat cu 8...Nc5 9.Ne3 Cge7 10.Dh5! Nb4 11.Nd2 Cbc6 12.C:c6! D:c6 13.a4 b:a4 14.Dg5 Cg6 15.C:a4 N:d2 16.D:d2 0—0 17.Dc3 Tf8? 18.Dd4 Td8 19.Cb6 Tab8 20.Cc4 cu avantaj de partea albului.

În concluzie, după 6...b5 negrul are de luptat cu greutate datorită întârzierii în dezvoltare; de aceea acest sistem nu poate fi recomandat.

După 6...Cc6, cea mai tare continuare a albului este 7.Ne3. Într-adevăr schimbul pe c6 întărește centrul negrului care prin 7...b:c6 obține un joc foarte bun. Mult mai pasiv este 7...d:c6 care permite albului ca după 8.0—0 e5 9.f4 Nd6 10.f5! Cf6 să obțină bune șanse de atac. În acest sens este instructivă partida M. Pavlov-Doda, jucată în meciul R. P. Romina-R. P. Polonă, 1958 — vezi R. de Șah Nr. 8/1958. Mai dăm încă un exemplu din practică: Abakarov-Gusev, Camp. U.R.S.S. pe echipe, 1958 — 11.Df3 Nc5+ 12.Rh1 b5 13.a4 Ta7 14.Ng5 h6 15.Nh3 Ch7 16.Tad1 0—0 17.Dh5 f6 18.Ne1 Nd7 19.Tf3 Ne8 20.Dg4 Rh8 21.Tg3 și albul și-a organizat în liniște atacul decisiv, negrul neputînd opune un contraajoc efectiv.

Iată acum și câteva exemple din practica de turneu, care ilustrează posibilitățile negrului după 7...b:c6.

Într-o partidă Walter-Tal, Zürich, 1959, a urmat 8.0—0 Cf6 9.f4 d5 10.Df3 Nb7 11.Nd2 (Mai slab este 11.Ca4?! Cb6! 12.C:b6 D:b6+ 13.Rh1 g6 14.c4 Ne7 15.De2 0—0 16.Ne3 d4 17.Nf2 c5 18.b3 f5! 10.e:f6 N:f6 20.Tael Ta7! 21.h4 Tg7 și negrul a obținut un contraajoc decisiv și a câștigat — Stupiczka-Udovcici, Iugoslavia, 1958) 11...xc5! 12.e:d5 c4 13.Ne4 e:d5 14.Nf5 N5+ 15.Rh1 g6 16.Tael+ Rf8 17.Ca4 d4 cu

5.e5, Dc7
6.Nd3 Cc6
7.Ne3

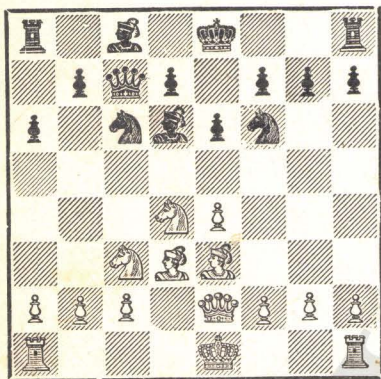
joc foarte bun pentru negru, care de altfel a câștigat frumos la mutarea 30.

Mai slab pentru alb ar fi, în loc de 8.0—0, 8.De2 Nd6! 9.g3 (La 9.h3 Cf6 10.0—0 h5! cu complicații) 9... Ce7 10.0—0 Nb7 11.f4 Nc5+ 12.Ne3 N:e3+ 13.D:e3 c5 14.e5 Cd5 15.C:d5 e:d5 16.Tae1 0—0—0 cu joc bun, Aronin-Taimanov, semifinalele celui de al XXVI-lea campionat al U.R.S.S.

În fine, dacă după 8.0—0 Cf6 albul continuă cu 9.De2 (În loc de 9.f4 ca mai sus) atunci negrul prin 9...e5 (Merge și 9...d5 10.e:d5 c:d5 (Sau C:d5+) 11.Ng5! Ne7 12.N:f6 g:f6) 10.f4 (Mai bine 10.Ca4 Ne7 11.c4 0—0 12.Ne3 cu joc mai bun pentru alb datorită unei mai mari libertăți de mișcare) 10...Nd6! 11.Ne3 (La 11.g3 h5 iar la 11.f5 Nc5+ urmat de d5, în ambele cazuri cu joc bun pentru negru) 11...h5! 12.Ca4 Tab8 13.h3 h4 14.Tae1 Rf8 15.Nd4! Ch5 16.f:e5 N:e5 cu avantaj pentru negru. (După un comentariu la o partidă Mikenas-Kotov, semifinalele celui de al XXV-lea campionat al U.R.S.S.

Putem deci afirma în concluzie că schimbul pe c6 nu dă albului avantaj dacă negrul răspunde cu b:c6, în timp ce continuarea d:c6 permite albului să preia inițiativa și să obțină un joc mai liber.

După 7.Ne3 Cf6 8.De2 Nd6! se obține poziția critică a întregii variante.

Înainte de a trece la analiza poziției din diagramă, să ne oprim puțin asupra celeilalte posibilități a albului: 8.0—0. Practica pare să confirme părerea lui Boleslavski și anume că după 8...C:d4! 9.N:d4 Nc5 albul nu poate obține nici o superioritate, deoarece prin schimbul a două perechi de figuri atacul său nu mai are nici o intensitate.

După cea mai activă continuare a albului, 10.N:c5, (Nimic nu dă 10.Ne2 d6 11.Dd3 b5 12.Tad1 Nb7 13.a3 Td8 cu egalitate, Ravinski-Taimanov, semifinalele campionatului al XXV-lea al U.R.S.S., iar schimbul 10.N:f6 g:f6 dă negrului perechea de nebuni, un centru puternic și perspective de atac pe flancul regelui) negrul prin 10...D:c5 11.Ca4 Dc7! obține ușor joc egal. Mai slab este 11...Da5 12.c4 b5?! 13.c:b5 a:b5 14.Cc3 b4 (14...Na6 15.

e5+) 15.Cb5 0—0 16.e5 Ce8 17.De2 sau 17.f4 cu joc mai bun pentru alb, care într-o partidă M. Pavlov-Fl. Gheorghiu, semifinalele campionatului R.P.R., 1959. O partidă Iancso-Moisini, semifinalele camp. R.P.R. 1959 a continuat cu 12.c4 d6 13.De2 0—0 14.Tae1 Nd7 15.Cc3 Tad8 și negrul a obținut o poziție foarte solidă.

Albul nu obține avantaj nici cu 10.N:c5 D:c5 11.De2 d6 12.a4 0—0 13.a5?! e5 14.De3 D:e3 15.f:e3 Ne6 16.Ta4 Tac8 17.Tb4 Tc7 18.Td1 Td8 19.Ne2 Rf8 și negrul are un final mai bun — Dückstein-Portisch, 1959, sau 10.N:c5 D:c5 11.Rh1 b5 12.a3 Nb7 13.De2 d6 14.Tae1 h5! 15.f4! h4! urmat de Ch5 cu joc excelent — Duță-Urseanu, semifinalele camp. R.P.R. 1959.

După 8.De2 negrul nu mai poate executa însă această manevră de simplificare, deoarece după 8...C:d4 9.N:d4 Nc5? 10.N:c5 D:c5 11.e5 Cd5 12.Ce4 și 13.Cd6+ albul obține mare avantaj.

Se părea deci că negrul n-are altceva mai bun decât 8...Ne7 după care albul putea obține avantaj fie prin 9.0—0 0—0 10.f4 d6 11.Rh1 Nd7 (sau 11...b5 12.C:c6 D:c6 13.e5) sau 11...C:d4 12.N:d4 e5 13.Ne3 e:f4 14.N:f4 Ne6 15.Cd5!, în ambele cazuri cu avantaj pentru alb) 12.Cf3! b5 13.Tae1 b4 14.Cd1! a5 15.Nd2 (amenință 16.e5) 15...e5 16.Ce3! (amenință Cd5!) 16...e:f4 17.Cd5! C:d5 18.e:d5 Ce5 19.C:e5 d:e5 d:e5 20.N:f4+ — după un comentariu la partida Nikolaevski-Furman, semifinalele celui de al XXV-lea campionat al U.R.S.S. fie prin 9.Ca4! b5 10.C:c6 d:c6 11.Cb6 Tb8 12.C:c8 D:c8 13.e5! Cd5 14.Dg4+, ca într-o partidă Lepihin-Ivanov, turneu zonal, U.R.S.S., 1959.

Mutarea 8...Nd6! a fost întâlnită în partida Djurasevici-Taimanov din meciul U.R.S.S.-R.P.F. Iugoslavia. Ideea de bază a negrului este ca prin 9...Ne5 să forțeze fie schimbul la c6, după care prin 10...b:c6 să obțină un joc cu șanse, fie retragerea Cd4 pe o poziție mai pasivă — și această manevră se face cu tempo, întrucât negrul atacă pionul h2, împiedicind pe alb să facă rocada imediat, iar în caz că albul face rocada mare, atunci contrașansele negrului nu sînt rele deloc. În afară de aceasta negrul poate să adopte și un dispozitiv asemănător variantei Scheveningen din Apărarea Siciliană, retrăgînd nebulun din d6 la e7, deoarece pierderea de timp este compensată de faptul că albul a jucat mutarea h3, care în acest sistem nu are nici un rost, cîmpul h3 fiind necesar damei albe (după 0—0, Df3 și Dh3). Această idee nu s-a verificat încă în practică.

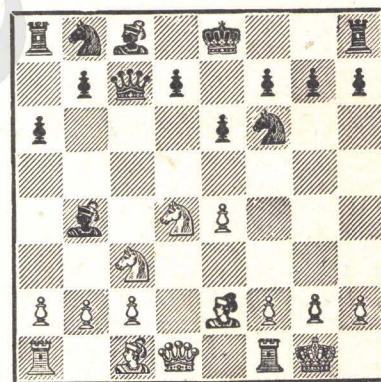
Dăm mai jos cîteva exemple din partide care să ilustreze cele expuse: 9.h3 Ne5 10.C:c6 — Aronin-Bikov, semifinalele celui de al XXVI-lea campionat al U.R.S.S. — (În comentariile sale la această partidă, Aronin socotește acest schimb ca obligatoriu

pentru alb, întrucît la retragerea 10.Cd4—f3 negrul prin 10...N:c3 11.b:c3 d5! sau la 10.Cd4—b3 N:c3+ obține în ambele cazuri un joc foarte bun) 10...b:c6 11.0—0 d5 12.Nd2 0—0 13.Tae1 Nd4! (Jocul negrului este acum cel puțin egal. Iată cîteva continuări posibile: a) 14.e5? Cd7 15.Nf4 c5 și datorită amenințării c4 albul pierde pionul e; b) 14.Cd1 Te8! 15.c3 Nb6 16.e5 Cd7 și 17...f5 sau 15.c3 Nb6 16.Rh1 e5 în ambele cazuri cu joc bun pentru negru (Analiză).

9.g3 Ne5 10.Cb3?! N:c3+ 11.b:c3 d5 12.e:d5 C:d5 13.Nd2 0—0 14.0—0 Ce5 15.c4 C:d3 16.c:d3 Ce7 și partida s-a dat repede remiză (Estrin-Gurevici, campionatul Clubului Central din Moscova, 1959).

9.0—0 Ne5 10.C:c6 b:c6! (Sau 10...d:c6 11.Ca4 Da5 12.b3 b5 13.Nb6 Db4 14.Nc5 Da5 15.Nb6 remiză — Roizman-Liuboșit) 11.Nd2 d5! 12.Tdf1 0—0 13.f4 Nd4 14.e5 Cd7 15.Dh5 g6 16.Dh6 Tb8 17.Tf3 Cc5 18.h4 a5 și atacul negrului a pătruns primul.

Varianța A II: 6.Ne2 Cf6 7.0—0 Nb4

Albul poate alege acum între 8.Dd3, 8.Nf3 sau 8.Nd2.

a) 8.Dd3 Cc6 9.C:c6 (Forțat, datorită amenințării Ce5) 9...b:c6! (Mai pasiv este 9...d:c6 10.f4! 0—0 11.e5 Td8 12.Dh3 și albul capătă un atac puternic, ca în partida Olafsson-Pilnik, Reykjavik, 1957) 10.f4 (La 10.Ng5, negrul obține un joc bun fie cu 10...d5 după care 11.N:f6 g:f6 dă negrului perechea de nebuni și contra-joc, fie mai prudent 10...Ne7 11.f4 d6 intrînd într-o poziție din varianta Scheveningen, în care schimbul pe c6 nu e recomandabil pentru alb) 10...d5 (Negrul are acum un joc excelent după Boleslavski. O partidă F. Gheorghiu-I. Moisini, campionatul R.P.R. pe echipe, 1958, a continuat) 11.e5 Cd7 12.a3 Ne7 13.Dg3 0—0 14.Dh3?! f5! (În partida Rosetto-Panno, Mar del Plata, 1958, s-a jucat 14...c5?! 15.Rh1 a5 16.Nd2 Na6 17.Tae1+) 15.Tf3 Tf7 16.Rh1 Cf8! 17.Ne3? c5 18.Ng1 d4 și negrul a câștigat.

b) 8.Nf3 Cc6! 9.C:c6 (Mai slab este 9.Ce2? Ce5! 10.Cg3 Cf3+ 11.D:f3 Ne7 12.c3 0—0 și negrul a obținut avantaj, Nikitin-Kan, semifinalele celui de al XIX-lea campionat al

U.R.S.S.) 9...b:c6 10.Te1 e5 11.Dd3 0—0 12.Ng5 Ne7 13.Tad1 cu joc ceva mai liber pentru alb, Cistiakov-Mikenas, semifinalele celui de al XXV-lea campionat al U.R.S.S.

c) 8.Nd2 În ultima vreme această continuare nu se mai joacă deoarece negrul obține un joc excelent fie prin 8...Cc6 9.C:c6 b:c6 (nu 9...d:c6 10.Cb5!+) 10. Nd3 Ne7, fie mai bine acceptînd sacrificiul de pion prin 8...N:c3 9.N:c3 C:e4 10.Nb4 d6 și Taimanov susține că poziția negrului e suficient de solidă. Părerea sa este confirmată de partida Zotkin-Terentiev, campionatul juniorilor al R.S.F.S.R. 1959, care a continuat cu 14.Dd3 Cc5 12.Dg3 0—0 13.Cb3 b6 14.Tad1 Td8 15.Nc3 e5 16.C:c5 b:c5 17.f4 Cc6 18.f:e4 d5! 19.Nh5 Ne6 20.Ted1 Td7 21. Nd2 Rh8 22.Ne2 c4 23.Rh1 D:e5 și negrul și-a valorificat ușor avantajul cîștigînd la mutarea 37.

Variantă A III: 6.g3

Un sistem foarte solid, folosit destul de des. Dintre multiplele linii de joc ce stau acum la dispoziția negrului, vom analiza doar două. Primul este folosit în mod constant de maestrul maghiar L. Portich și trebuie să spunem că o face cu mult succes, iar al doilea este bazat pe o idee foarte interesantă în care negrul încearcă prin h7—h5—h4 să obțină atac lăsînd regele în centru sau făcînd eventual rocada mare și care nu s-a jucat decît sporadic, deși după părerea noastră este perfect viabil.

a) 6...Nb4 7.Cde2 Cf6 8.Ng2 Ne7! (Se amenința 9.Nf4 e5 10. Ng5!+) 9.0—0 Cc6 10.Cd4 (Mai slab s-a jucat într-o partidă Darga-Portisch, Hastings, 1958: 10.h3 d6 11.Ne3 b5 12.f4 Nb7 13.De1? — 13.g4! și Cg3 — 13...0—0 14.Df2 b4 13.Ca4 Cd8 și negrul a obținut avantaj și a cîștigat frumos în numai 25 de mutări) 10...0—0 11.b3 Td8 12. Nb2 d6 13.Cce2?! d5 14.e:d5 C:d5 15.C:c6 b:c6 16.Db1 Nb7 17.c4 Cf6 18.Cc3 c5 și partida s-a dat remiză — Vasiukov-Portisch, Moscova, 1959.

b) 6...Nb4 7.Cde2 h5! 8.h3 Cf6 9. Ng2 Cc6 10.Nf4 e5 11. Ng5 d6 12.a3 Nc5 13.N:f6?! g:f6 14.Cd5 Dd8 15. b4 Na7 16.h4 f5! cu joc excelent pentru negru, Donner-Keres, Zürich, 1959.

c) 6...Cc6 7.Ng2 Cf6 8.Cde2 Ne7 9. 0—0 h5! 10.Ng5 b5 11.a4 b4 12.Cb1

a5 13.Cd2 Na6 14.Cb3 h4! 15.Nf4 Ce5 16.Te1 h:g3 17. N:g3 Ch5 18.Nc1 Cg4 19.Cf4 C:f4 20.N:f4 Ce5 21.Cd4 g5 22. Nc1 Tc8 23.b3 f6 24.Ne3 Rf7 și negrul a obținut un atac decisiv pe coloana h deschisă — F. Jenei-T. Kapu, Campionatul R. P. Ungare, 1954.

În orice caz varianta g3 nu dă albului, la un joc corect din partea negrului, șanse de a obține vreun avantaj.

Variantă A IV: 6.a3 Cc6!

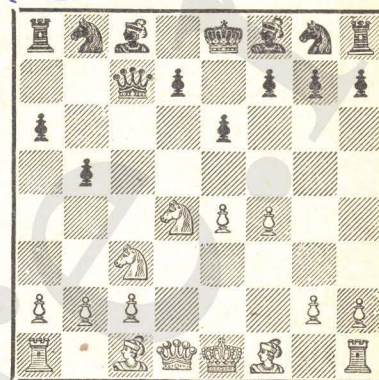
Cu mutarea 6.a3 albul a evitat complicațiile care pot surveni după legarea Nb4 și încearcă să aducă jocul în varianta Scheveningen în care mutarea a3 este mai totdeauna necesară. Aici însă negrul își păstrează posibilitatea de a muta direct d7—d5, ceea ce constituie desigur un avantaj. Mutarea din text e cea mai exactă pentru negru deoarece la 6...Cf6 poate urma 7.f4! d6 (Forțat) 8.Df3 Cc6 9.Ne3 Nd7 10.Nd3 Ne7 11.0—0 0—0 12.Rh1 Tac8 13. Tael C:d4 14.N:d4 e5 15.f:e5 d:e5 16.Cd5! și albul obține mare avantaj ca în partida Vasiukov-Taimanov, campionatul U.R.S.S. 1958.

După 7.Ne3 (Schimbul 7.C:c6 duce la poziții analoage celor ce se obțin în variantele A I și A II cu pierderea de timp a3 la alb și de aceea nu mai este luat în considerație) negrul, în afara trecerii forțate în varianta Scheveningen prin 7...Cf6 8.Ne2 b5 9.f4 Nb7 10.Nf3 d6 11.0—0 Ne7 12.De1 0—0 13.Td1 Tac8 14.C:c6 N:c6 15. Nd4 e5! 16.Ne3 a5 cu joc foarte bun (în varianta Scheveningen nebunul alb stă mai activ la d3 și nu la f3 unde închide coloana f) ca în partida Keres-Olafsson, Turneul Candidaților, 1959) se poate juca și interesanta mutare 7...Ce5 al cărei scop este să lipsească pe alb de unul dintre puternicii săi nebuni, chiar cu prețul unei oarecare întîrzieri în dezvoltare. În partida Rabar-Polugaevski, Marianske Lazne, 1959, a urmat 8. Ne2?! (Mai tare este probabil 8.f4 Cc4 9.N:c4 D:c4 10.Dd3+ Analiză) și negrul prin 8...Cc4 9.C:c4 D:c4 10.De2?! D:e2 11.Cd:e2 b5 12.f3 Nb7 13.0—0 Tc8 a obținut un final cu avantajul

perechii de nebuni și a cîștigat în cele din urmă.

Se vede clar că mutarea reținută 6.a3 nu e menită să ducă vreodată la avantaj de deschidere pentru alb.

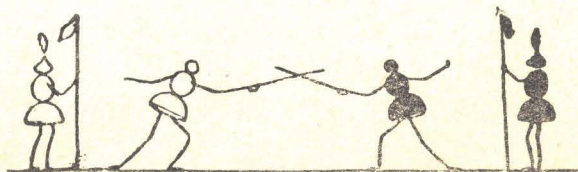
Variantă A V: 6.f4 b5!

Cel mai bun răspuns al negrului, deoarece 6...Nb4? e slab din cauza 7. Nd2 Cc6 8.C:c6 b:c6 9.Dg4, Krogius-Gipslis, al XXV-lea campionat al U.R.S.S.

Albul poate continua aici cu 7. Nd3 Nb7 8.a3 (Nu merge 8.0—0 Nc5 cu avantaj pentru negru, iar la 8. Ne3, într-o partidă Mikenas-Gusev, 1957, a urmat 8...Cf6! 9.e5 b4! 10.e:f6 b:c3 11.f:g7 N:g7 12.Dg4 Nf6 13.b3 Cc6 14.C:c6 D:c6 15.Tgl h5 16.De2 0-0-0 17.a4 Tdg8 cu avantaj pentru negru. O partidă Walter-Gligorici, Zürich, 1959, a continuat cu 8...Cc6 9.C:c6 (Mai slab este 9.Cf3 Nc5 10.De2 Cd4! 11.C:d4 N:d4 12.Nd2 Cf6 cu avantaj pentru negru — analiza lui Boleslavski — sau 9.Cb3 d6 10.0—0 Cf6 11. Ne3 Ne7 12. De2 0—0 13.Tf3 b4 14. Ca4?! b:a3 15.b:a3 Te8! 16.Th3 g6 urmat de Nf8 și Ng7 cu joc excelent, negrul parînd atacul alb și pornind apoi la exploatarea slăbiciunilor de pioni ai albului de pe flancul damei — analiză la partida Toluş-Gipslis, al XXV-lea campionat al U.R.S.S.) 9... d:c6 10.0—0 c5 11.e5 Td8! 12.De2 Ce7 13.a4 c4 14.Ne4 Cf5 și negrul a obținut un joc ceva mai bun. Partida s-a terminat însă remiză la mutarea 47.

Se observă deci că și împotriva acestei variante active, negrul printr-un joc exact, obține șanse mai bune.

Partide și finaluri

189. INDIANA NOUA

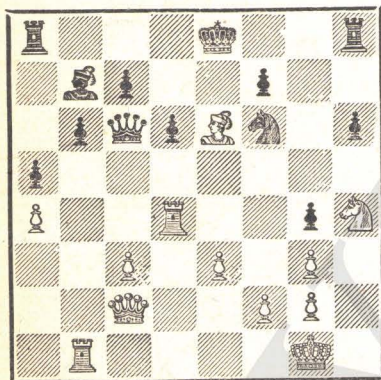
M. Tal

S. Gligorici

Turneul candidaților,

Runda a 16-a

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 b6 4.Cc3 Nb7 5.Ng5 Nb4 (Se utilizează mai des continuarea 5...h6 6.Nh4 Ne7 7.e3 Ce4 8.N:e7 D:e7 9.Dc2 C:c3 10.D:c3 0-0 11.Ne2 d6 12.0-0 Cd7 13.Tfd1 Cd6 14.Cd2 c5 15.d:c5 d:c5 cu joc egal — Flohr-Keres, A.V.R.O. 1938) 6.e3 h6 7.Nh4 g5 8.Ng3 Ce4 9.Dc2 N:c3 10.b:c3 d6 11.Nd3 C:g3 12.h:g3 Cd7 (Un plan mai activ de dezvoltare era în legătură cu atacul pionului e4 prin dezvoltarea calului din b8 prin c6 la a5. Astfel 12...De7 — 12...Cc6 13.d5 Ca5 14.d:e6 f:e6 15.Ng6+ Rf8 16.Cd4 Df6 17.Ne4 albul are inițiativa — 13.0-0 Cc6 14.Cd2 și aspectul jocului se schimbă) 13.a4 a5 14.Tb1 g4 15.Ch4 (Albul este forțat la o mutare prin care își izolează o piesă de centrul tablei. Merită însă remarcă modul cum își va transforma acest „rău” într-un plan activ de joc) 15...Cf6 16.d5! (După 16... e:d5 17.e:d5 N:d5 18.Cf5 albul deține mult timp inițiativa) 16...D:e7 17.0-0 Cd7 18.d:e6 D:e6 19.Nf5 D:c4 20.Tfd1 Cf6 21.Td4 Dc6 22.Ne6! (Sacrificiul nu poate fi acceptat. După 22...f:e6 23.Dg6+ Re7 24.Dg7+ se pierde turnul din h8. Acum se amenința 23.N:f7+ cu aceeași combinație. Vezi diagrama)

22...Tg8 23.Nc4 Rf8 24.Nb5 Dc5 25.Tc4 Dc5 26.T:c7 Ne4 27.Nd3 d5 28.Tc6 Tb8 29.c4 Tg5? (Trebuia 29...d:c4 30.T:c4 N:d3 31.D:d3 Dd5 32.Dc2 Tg5 cu joc aproximativ egal. De asemenea la joc egal duce și continuarea 30.N:e4 D:e4 31.T:c4 D:c2 32.T:c2 Tg5) 30.c5! d4 31.e:d4 D:d4 32.N:e4 D:e4 33.c:b6 D:c2 34.T:c2 Cd7 35.b7 Cc5 36.Tb5? (Albul ar fi avut prilejul să termine partida cu mutarea 36.f4. Acum turnul negru trebuie să părăsească cîmpul g5 și după 37.Tb5 se câștigă o piesă) 36...C:b7 37.T2b2 T:b5 38.T:b5 Re7 39.Cf5+ Rd7 40.C:h6

Rc7 41.C:f7 Tf8 42.Ch6 Td8 43.Tg5 (La 43.C:g4 Td4 urmat de 41...T:a4) 43...Td1+ (Dacă 43...Td4 atunci 44.T:g4 T:g4 45.C:g4 Cc5 46.Ce5 C:a4 47.Cc4) 44.Rh2 Ta1 45.T:g4 Cc5 46.Tc4 Rc6 47.Cf5 T:a4 48.Cd4+ Rb6 49.T:a4 C:a4 50.g4 Cc3 51.Rg3 a4 52.Rf4 (Cîștiga mai simplu 52.Cc2, însă Ta1 transformă poziția într-un studiu instructiv) 52...a3 53.Cc2 a2 54.g5 Rc5 55.g6 Rc4 56.g7 Cd5+ 57.Rg5 Ce7 58.f4 Rc3 59.Ca1 Rb2 60.f5 R:a1 61.f6 Rb2 62.f:e7 a1D 63.e8D Da5+ (După 63...Dc1+ 64.Rg6 Dc2+ 65.Rf6 Df2+ 66.Re7 Dc3+ 67.Rf8 Df4+ 68.Rg8 Db3+ 69.Df7 Db8+ 70.Df8 Db3+ 71.Rh8 Dc3 72.Df3 Dd4 73.g4 și câștigă) 64.Rh6 și negrul cedează. Și marii maestri greșesc... Importanța partidei, pasiunea de a învinge și în special criza de timp sînt factorii subiectivi care schimbă rezultatul logic al unei partide. Însă și greșelile pot servi ca învățătură...

(Comentarii de D. Drimer, maestru al sportului)

190. INDIANA REGELUI

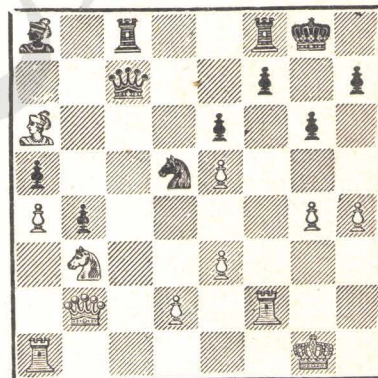
P. Keres

M. Tal

Turneul candidaților,
runda a 3-a

1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.g3 Ng7 4.Ng2 0-0 5.f4!? (Denumirea deschiderilor devine o problemă din ce în ce mai grea pentru comentator. De exemplu, în partida de față, negrul a adoptat formația tipică a indiane regelui pe care albul o combate cu un sistem nou, în care pionii „d” și „e” nu înaintează. Putem spune că este vorba despre o variantă a partidei engleze? După părerea noastră, caracterul deschiderii a fost determinat de formația adoptată de negru, de aceea preferăm denumirea de indiana regelui. De remarcat că Keres a mai jucat acest sistem sub o formă asemănătoare, într-o partidă cu Barden, Hastings, 1957—58, în care primele mutări au fost: 1.c4 Cf6 2.g3 g6 3.Ng2 Ng7 4.f4 c5 5.Cc3 Cc6 6.Cf3 d6 7.0-0 0-0 8.d3 Tb8 9.Rh1 a6 10.a4 Nd7 11.e4 etc.) 5...c5 6.Cf3 d5 (După cum se vede, Tal adoptă o linie de joc mai energică, angajînd lupta în centru) 7.c:d5 C:d5 8.0-0 Cc7 9.b3 Cc6 10.Nb2 Tb8 11.Ca4 Nb2 12.C:b2 b6 (Albul a reușit să schimbe nebunii de cîmpuri negre, ceea ce constituie un mic succes de ordin strategic) 13.Cc4 Nb7 14.e3 Cd5 15.a3 e6 16.Dc2 De7 17.g4 (Albul trebuie să întreprindă ceva pe flancul regelui, altfel începe negrul atacul în centru și pe flancul damei) 17...b5 18.Cce5 C:e5 19.f:e5 (Keres se decide să-și slăbească poziția pionilor, deoarece după

19.C:e5 f6 calul ar fi fost alungat și negrul ar fi cîștigat un tempo pentru acțiunea sa pe flancul damei) 19...Tbc8 20.a4 b4 21.Tf2 a5 22.h4 (Cu intenția de a juca Cf3—g5—e4, dar negrul împiedică această manevră. După cum se vede, perspectivele de atac ale albului pe flancul regelui nu sînt prea clare, în timp ce negrul are obiective precise de atac pe flancul damei) 22...Dc7 23.Db2 c4! 24.b:c4 D:c4 25.Cd4 (Din cauza amenințării asupra pionului g4, albul nu are timp pentru manevra Cf3—g5—e4) 25...Na8 26.Nf1 Dc5 27.Cb3 Dc7 28.Na6 (Cu aceasta albul speră să micșoreze presiunea pe coloana „c”, dar nu observă o combinație frumoasă. Era mai bine pentru alb să fi jucat 28.Rh2 și dacă 28...De7, atunci 29.Rh3. Vezi diagrama)

28...C:e3! (Acum albul nu poate lua nici turnul, nici calul, deoarece se amenință 29...Dc6, de exemplu: 29.N:e8 Dc6 30.Th2 C:g4 31.Tc1 Df3 32.d3 Dc3+ 33.Tf2 C:e5 34.Na6 Dh3 35.Tg2 Cf3+ 36.Rf2 C:h4 și negrul cîștigă) 29.Tc1 Dc7 30.d:e3 (Acum albul este forțat să accepte sacrificiul, deoarece după 30.T:c8 T:c8 31.N:c8 D:h4 nu se poate para matul la h1) 30...D:h4 31.Rf1 (Sau 31.Th2 T:c1+ 32.C:c1 D:g4+ 33.Rf2 Df3+ 34.Rel D:e3+ și negrul are patru pioni pentru figura sacrificială) 31...Dh3+ 32.Re2 D:g4+ 33.Rd2 Tfd8+ (Cine n-ar fi dat șahul cu turnul acesta? Și totuși, continuarea aceasta se dovedește nesatisfăcătoare. Cum a demonstrat Tal, după partidă, trebuia jucat 33...Tcd8+! 34.Cd4 Dg5! urmat de D:e5 cu o poziție cîștigată) 34.Cd4 Dg3 35.Tf4! Cu această mutare albul reușește să-și construiască o poziție de apărare satisfăcătoare) 35...T:c1 36.D:c1 Dg2+ 37.Ne2 Dd5 38.Dc7 (Cheia poziției de apărare este pionul e5 și el trebuie apărat cu orice preț) 38...Td7 39.Dc4 Rg7 40.D:d5 N:d5 41.Nb5 Tc7 42.e4 Na8 (Aici partida s-a întrerupt. Negrul are trei pioni pentru figură, dar

piesele albe ocupă poziții bune, în special calul „d4”, iar înaintarea pionilor nu se poate face cu ușurință) 43.Re3 Tc3+ 44.Nd3 b3 (Negrul nu are timp să joace 44.Ta3 din cauza 45.Cb5 T:a4 46.Cd6) 45.Tf1 Tc5 46.C:b3 T:e5 (În sfârșit, pionul e5 a căzut, dar acum pionul a5 a rămas slab, iar nebunul din a8 stă rău) 47.Tc1 Th5 Nimic nu dădea 47...f5 din cauza 48.Rd4 Rf6 49.Cd2! f:e4 50.N:e4! și albul câștigă) 48.Tc7 Rf6 49.Cc5 Re5 50.Cd7+ (Dacă 50.Tc8, atunci negrul se apără cu 50...Rd6) 50...Rd6 51.Ta7 e5 52.T:a8 R:d7 53.T:a5 (Acum pionul „a” câștigă) 53...Th3+ 54.Rd2 Th2+ 55.Rc3 h5 56 Ta7+ Rc6 57.T:f7 g5 58.a5 g4 59.a6 Ta2 60.Nc4 Ta1 61.Tf1 T:f1 62.N:f1 h4 63.Ne2 g3 64.Nf1 și negrul a cedat.

(Comentarii de Tr. Ichim, antrenor)

191. APĂRAREA NIMZOVICI

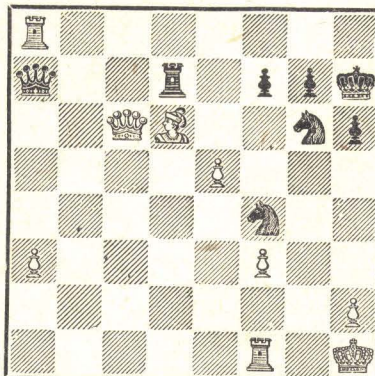
V. Smîslon S. Gligorici

Turneul candidaților,
Runda a 12-a

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Cf3 d5 6.a3 N:c3+ 7.b:c3 0-0 8.c:d5 (Un plan interesant de joc. Albul joacă în ideea sistemului Botvinnik avînd însă calul din g1 pe f3. În varianta normală calul se dezovlă la e2 cu ideea de a se juca f3, Cg3 și e4) 8...e:d5 9.Nd3 Cc6 10.0-0 Ng4 11.De1 N:f3 12.g:f3 Te8 13.Dd1 Ch5 14.Rh1 Dh4? (Mai bine era 14...c:d4 15.c:d4 Dh4 amenințînd 16...Te6 cu avantaj, ceea ce ar fi demonstrat incorectitudinea sistemului ales de alb) 15.d:c5! Ce5 16.Ne2 Cf6 (La 16...T:e6 17.Tg1 — 17.D:d5 Cf4 18.e:f4 Th6 cu mat imparabil — 17...Th6 18.Tg2 și după respingerea atacului albul obține avantaj) 17.Tg1! D:f2 18.Tb1 Tad8 (La 18...Tab8 19.Tg2 Dg4 20.e4 cu amenințarea 21.Ng5) 19.Tg2 Dh4 20.Dg1 Cg6 21.T:b7 Dh3 22.T:a7 Tb8 23.c6 Tb1 24.c7 De6 25.Nd3 Tb3 26.Na6 T:c3 27.Nb2 T:c7 (Negrul este silit să dea calitate; dacă 27...Tc5 atunci 28.Nd4) 28.T:c7 D:a6 29.Dc1 d4? (O mutare în criză de timp. Mai bine era 29...Ch4 30.Tf2 — la 30.Tg3? Ch5 31.Tg1 De2 — De6 și negrul are contrașanse) 30.N:d4 Cd5 31.Tc6 Da8 32.e4 Cdf4 33.Tgc2 Cd3 34.De3 Cdf4 35.Nb2? (Trebuia 35.De3 și negrul nu putea para amenințarea 36.Tc8) 35...Ce6 36.Tc1 Cgf4 37.Tf6c2 h6 38.Ne5 Cg6 39.Ng3 Cg5 40.Dd3 Ce6 41.Dd7 (Mutarea din plic) 41...Cgf8 42.Dc6 Dd8 43.Tc3 Te7 44.Nd6 Td7 45.e5 Dg5 46.De4 Cg6 (Se amenința 47.Tc8) 47.Tg1 Dd2 48.Tc2 Da5 49.Tc8+ Rh7 50.Dc6 Da7 51.Tf1 Cef4 52.Ta8? (Acum albul putea câștiga rapid cu mutarea 52.Nc5. Atacul de mat dă negrului serioase contrașanse. Vezi diagrama din coloana a 2-a).

52...De3! (Turnul nu poate fi luat din cauza amenințării 53...De2) 53.Dc8 Ch4? (Acum negrul putea decide partida în favoarea sa prin 53...C:e5

54.N:e5 D:f3! 55.T:f3 Td1 mat) 54.Dc2+ (După 54.Dg8+ Rg6 55.Tg1+ Rh5 și albul este pierdut) 54...Cd3

55.Ta5? (După 55.Ta4 C:f3 56.Tf4! albul mai păstrează șanse bune de câștig) 55...C:f3 56.Dg2 Ch4? (Trebuia 56...Cde1! și acum la 57.Dh3 De4 sau la 57.Dg4 Dd2 și negrul câștigă) 57.Dg3 De4+ 58.Rg1 Dd4+ 59.Rh1 De4+ remiză.

192. APĂRAREA NIMZOVICI

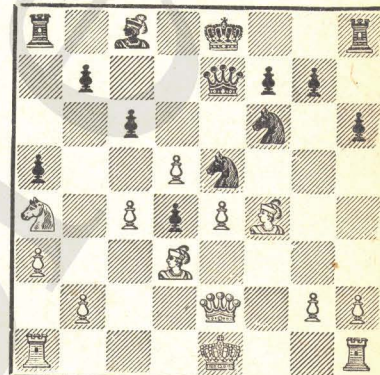
M. Tal

P. Keres

Turneul candidaților,
Runda a 10-a

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.f3 (Mutarea aceasta nu este nouă, dar n-a prea fost jucată în concursuri importante, deoarece se credea că albul nu poate obține, în cel mai bun caz, decât o poziție cunoscută din varianta Samisch, satisfăcătoare pentru negru: 4...d5 5.a3 N:c3+ 6.b:c3 c5 etc.) 4...d5 5.a3 Ne7 (De ce Keres evită intrarea în varianta despre care am amintit mai sus? Răspunsul este simplu: pentru că el însuși a întărit jocul albului în varianta Sämisch, după 5...N:c3+ 6.b:c3 c5 7.c:d5 C:d5, cu mutarea foarte interesantă 8.d:c5. Acum negrul este aproape silit să intre în complicațiile care survin după 8...f5 9.c4 Df6, deoarece continuarea 8...Da5 9.e4 C:c3 10.Dd2 Cc6 11.Nb2 Ca4 12.D:a5 C:a5 13.N:g7 Tg8 14.Ni6 este după părerea lui Botvinnik, favorabilă albului. Or jocul combinativ complicat este tocmai ceea ce urmărește Tal și deci faptul că Keres a ales aici o continuare mai solidă este pe deplin justificat) 6.e4 d:e4 7.f:e4 e5! 8.d5 (Nu este bine 8.d:e5 D:d1+ 9.R:d1 Cg4) 8...Nc5! (Intr-o partidă Korcinoi-Pachmann, București, 1954, s-a jucat 8...0-0 9.Cf3 Cg4 10.Nd3 Nc5 11.De2 Nf2+ 12.Rd1 Nd4 13.Rc2 c5 14.Tf1 N:c3 15.R:c3 Cd7 16.Rc2 și s-a dovedit că superioritatea de spațiu a albului valorează mai mult decât pierderea rocadei. Keres nu mai pierde un tempo cu rocada, ceea ce obligă pe alb la mutarea următoare) 9.Ng5 (Necesar, pentru a împiedica Cg4) 9...a5 10.Cf3 De7 11.Nd3 Cbd7 12.De2 h6 (Acum nebunul trebuie să se retragă, deoarece schimbul la f6 ar fi

dus la slăbirea decisivă a cîmpurilor negre din lagărul albului) 13.Nd2 c6 (Împiedică mutarea Cb5 și în același timp mărește tensiunea în centru) 14.Ca4 (Nebunul din c5, care domină diagonală a7-g1, este foarte supărător și de aceea albul încearcă să-l elimine) 14...Nd4 (Continuarea aceasta implică unele riscuri din cauza rămîinerii regelui în centru. Aci se putea juca 14...0-0, de exemplu: 15.C:c5 N:c5 16.Ne2 Ng4 17.De3 Nh5 cu amenințarea Ng6) 15.C:d4 e:d4 16.Nf4 Ce5 (Forțat, deoarece altfel urmează e4-e5! Vezi diagrama)

17.Cb6? (La Tal se manifestă foarte puternic tendința de a rezolva toate problemele jocului de mijloc pe cale tactică. Cu ultima sa mutare el se lansează într-o combinație foarte riscantă, bazîndu-se, probabil, mai mult pe intuiție decât pe calculul concret al variantelor. În loc de aceasta, el ar fi putut juca 17.0-0! cu bune perspective de atac, deoarece negrul nu poate ridica blocada cîmpului e5 din cauza posibilității e4-e5 și a legărilor pe coloana „e”, de exemplu: 17...Ng4 18.Dc2 și nu merge 18...C:d3 19.D:d3 D:e4? 20.Tae1. După 19...0-0 ar fi urmat e4-e5. Deci schimbările la d3 nefiind posibile, albul ar fi avut timp să joace Tae1, concentrîndu-se toate forțele pentru atac) 17...Ng4 18.Dc2 C:d3+ 19.D:d3 Ta6 20.0-0 (Desigur, nu mergea 20.D:d4 din cauza c6-c5, iar după retragerea calului b6 s-ar fi pierdut pionul e4) 20...T:b6 21.Nd6! (Tal joacă foarte inventiv și atacul său împotriva regelui negru rămas în centru este foarte periculos) 21...D:d6 22.e5 De7! (Numai această mutare salvează partida negrului; la 22...Dc5, de exemplu, ar fi urmat 23.e:f6 0-0 24.Dg3 h5 25.h3 etc. Probabil că Tal a scăpat din vedere această posibilitate de apărare, atunci cînd a început atacul la mutarea a 17-a) 23.Tae1 (Poate că ceva mai bine ar fi fost 23.D:d4 Tb3 24.Tae1) 23...Cd7 24.e6 (Cu aceasta albul reușește să recîștige una dintre figurile sacrificate, dar aceasta este prea puțin) 24...f:e6 25.c5 Ce5 26.Dg6+ Rd8 27.b4 a:b4 28.D:g4 c:d5 (După aceasta lupta este încheiată. Negrul are o figură și patru pioni în plus. Tal a mai jucat cîteva mutări, pînă la controlul timpului) 29.Dg3 Cd7 30.a:b4 Tf8 31.T:f8+ D:f8 32.b5 e5 33.

Ta1 Rc7 34.Tc1+ Rb8 35.Db3 Cf6 36.
Dc2 Dd8 37.Da4 Ce4 38. Tf1 Cd6 39.
Da3 T:b5 40.Ta1 Db6 și albul a cedat.

(Comentarii de Tr. Ichim
antrenor)

193. PARTIDA SPANIOLA

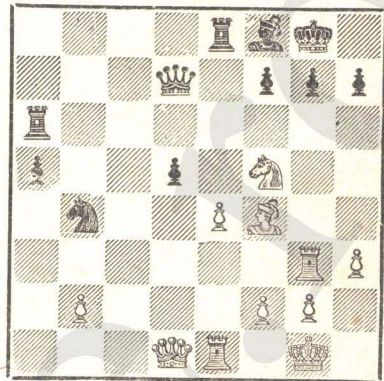
P. Keres

S. Gligorici

Turneul candidaților,
runda a 20-a

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4
Cf6 5.0-0 b5 6.Nb3 Ne7 7.Te1 (Aci
se consideră că cel mai bine pentru
alb este 7.d4 d6 8.c3 Ng4 9.h3 N:f3
10.D:f3 e:d4 11.Dg3! cu atac puternic
pentru pionul sacrificat: Gligorici-
Rossetto, Porto Roz 1958. Keres a
vrut, probabil, să evite o eventuală
întărire a jocului negru, lucru care
era de așteptat din moment ce Gligo-
rici adoptă cu negrul o variantă îm-
potriva căreia a câștigat cu alb) 7...
d6 8.c3 0-0 9.h3 Ca5 (În partida
dintre aceiași adversari disputată re-
cent în turneul de la Zürich, Gligorici
a încercat fără succes, 9...Nb7. Vezi
partida la pag.) 10.Nc2 c5 11.d4
Dc7 12.Cbd2 Nd7 13.Cf1 Tfe8 (Ulti-
mele două mutări ale negrului for-
mează începutul unui sistem de apă-
rare foarte mult jucat în ultimii ani.
Vezi articolul maestrului Ghițescu din
R. de Șah nr. 5/1959, pag. 69) 14.a4
(O mutare nouă în această poziție.
Continuările obișnuite: 14.Ce3, 14.d:e5
și 14.Ng5, au fost foarte mult ana-
lizate, dar albul n-a reușit să obțină
cu ajutorul lor vreun avantaj clar din
deschidere. Mutarea a2-a4 în această
variantă a fost încercată în câteva
partide în Jugoslavia, în 1957 și 1958,
dar numai după 14.Cc3 g6. Negrul a
continuat mereu cu 15...Nf8 și acum
într-o partidă Milici-Ianoșevici a ur-
mat 16.a:b5 a:b5 17.Nd2 Ng7 18.b4!
c:b4 19.c:b4 Cc4 20.T:a8 T:a8 21.C:c4
b:c4 22.Nc3 Ch5 23.d:e5 d:e5 24.Dd5!
cu avantaj pentru alb. În alte partide
s-a jucat 16.d:e5 d:e5 17.Ch2 Ne6 18.
a:b5 a:b5 19.Df3 Ng7 20.Chg4 C:g4 21.
h:g4! de asemenea cu perspective mai
bune pentru alb, de exemplu: 21...
Td8 22.Cd5 N:d5 23.e:d5 Cc4 24.
Ta6: Vukovici-Ianoșevici; sau 21...c4
22.Cd5 N:d5 23.e:d5 Dd6 24.Ne3 Cb7
25.Ne4! Ta6 26.Teb1; Gligorici-Dimc.
Jucând a2-a4 înainte de Ce3, Keres
păstrează deschisă diagonala nebu-
nului c1 ceea ce împiedică pe negru
să joace 14...Nf8, sau 14...g6, mutări
care fac parte din planul său, deoare-
ce albul răspunde foarte tare 15.Ng5!
Din această cauză Gligorici este ne-
voit să adopte o altă linie de apărare
pentru negru) 14...c:d4 15.c:d4 Cc6
16.Ce3 (Poziția seamănă cu aceea
care rezultă din cunoscuta variantă
12...c:d4 13.c:d4 Cc6 14.Cf1 și acum
Keres recomandă acceptarea sacrifi-
ciului de pion prin 14...c:d4 sau 14...
C:d4. Acum însă, nebulul din c2 fiind
apărat, albul poate relua simplu la
d4 cu joc mult superior. Comparând
cele două variante, constatăm că în
timp ce negrul a făcut cel puțin o mu-
tare inutilă din punctul de vedere al

acțiunii sale pe flancul damei — Tfe8
— albul a utilizat acest tempo pentru
o mutare folositoare a calului. În afară
de aceasta, din punctul de vedere al
planurilor strategice, constatăm că în
timp ce albul își continuă jocul nor-
mal, negrul a fost obligat să renunțe
la planul său, din care fac parte mu-
tările g7-g6 și Ne7-f7-g7) 16...Cb4
17.Nb3 (Acum nebulul ocupă o po-
ziție favorabilă pe diagonala a2-g8)
17... b:a4 18.N:a4 N:a4 19.T:a4 a5
(Schimbările la a4 au asigurat ca-
lului negru o poziție bună la b4, în
schimb însă au rămas slabe cîmpurile
albe ale lagărului negrului, în special
f5) 20.Cf5 Nf8 21.Ng5 Cd7 22.Ta3!
(O mutare foarte bună prin care albul
pregătește aducerea acestui turn pe
flancul regelui) 22...d5! (Negrul nu
poate aștepta pasiv desfășurarea ata-
cului alb, de aceea încearcă să des-
chidă jocul în centru) 23.d:e5 C:e5
24.Nf4 C:f3+ 25.T:d3 Dd7 (Aci cea
mai bună șansă a negrului era 25...
Dc2, ceea ce ar fi dus la un final
mai bun pentru alb după schimbul
damei, care nu poate fi evitat, de-
oarece la 26.Dd4 urmează T:e4. După
26.D:c2 C:c2 27.Tc1 negrul nu poate
juca 27...d:e4, din cauza 28.Tg3! Cb4
29.Ch6+ Rh8 30.C:f7+ Rg8 31.Tc7 și
dacă 31...Te7, atunci 32.Ch6+ Rh8 33.
T:e7 N:e7 34.Ne5 și albul câștigă.
După 27...Cb4, albul poate alege între
28.Tg3 și 28.e5, cu joc favorabil. Du-
pă mutarea jucată de negru, atacul
albului este decisiv) 26.Tg3! (Ame-
nință C:g7) 26...Ta6 (Vezi diagrama.
Parează amenințarea C:g7, dar per-
mite o altă combinație frumoasă)

27.T:g7+! N:g7 28.Dg4! (Atac du-
blu: amenințare de mat la g7 și cîști-
garea damei prin Ch6+. Negrul este
nevoit să sacrifice dama pentru turn
și cal intrînd într-o poziție pierdută)
28...D:f5 29.D:f5 Tf6 30.Dd7 Tfe6 31.
Te3! (Al doilea turn este adus la
atac. Faza următoare a partidei nu
mai prezintă interes decît din punct
de vedere tehnic. Dama este evident
superioară turnului și calului negru)
31...d:e4 32.Tg3 Ta8 33.Dd4 Tg6 34.
D:e4 Tc8 35.b3 Cc6 36.Td3 Te6 37.
Dc4 T6e8 (Probabil că negrul se afla
și în criză de timp, ceea ce explică
mutările fără plan ale turnurilor sale.
De altfel, oricum nu mai era nimic de
făcut) 38.Tg3 Te6 39.Nh6! Tg6 (La
29.T:h6? ar fi urmat 40.Dg4!) 40.N:g7
R:g7 41.Dc3+ Rg8 42.h4 Ce7 43.T:g6+
h:g6 44.D:a5 Tc1+ 45.Rh2 negrul ce-
dează.

(Comentarii de L. Țucă)

De la alte concursuri

194. INDIANA VECHE

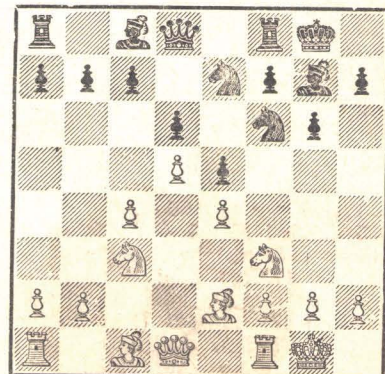
G. Kluger

L. Popov

Meci R. P. Ungară-R. P. Bulgaria,
Budapesta, 1959

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4
d6 5.Cf3 0-0 6.Ne2 e5 7.0-0 (După
cum se știe, albul nu poate juca la
cîștig de pion cu 7.d:e5 d:e5 8.D:d8
T:d8 9.C:e5 C:e4 10.C:f7? din cauza
10...N:c3+! și calul alb de la „f” se
pierde) 7...Cc6 8.d5 (Variante inte-
resante se pot ivi și după 8.Ne3 Cg4
9.Ng5 f6 etc., care duc la un joc
aproximativ egal. Pentru negru, cel
mai bine este 8...Te8! care echilibrează
jocul. În partida Reshevski-Naj-
dorf, Zürich, 1953, s-a continuat cu
9.d5 Cd4 10.C:d4 e:d4 11.N:d4 C:e4
12.N:g7 R:g7 13.Cf4 T:e4 14.Dc2
Te8 și partenerii au căzut de acord
asupra remizei. Mai slab a jucat Ro-
setto contra lui Bobekov, continuînd
după 9.d5 Cd4 cu 10.Tfe1) 8...Ce7
(Această poziție a format obiectul
unor mari controverse teoretice și nici
pînă în prezent nu s-au tras conclu-
zii definitive asupra posibilităților ei
dinamice. De obicei albul continuă
aici cu 9. Cel urmat de 10.Cd3 pentru
a pregăti înaintarea c4-c5. Practica
a arătat însă că acest plan se des-

fășoară prea lent, iar între timp ne-
grul realizează înaintarea f7-f5-f4,
obținînd un atac puternic pe flan-
cul regelui, care se dovedește a fi mai
puternic și mai rapid decît atacul al-
bului pe flancul damei. Pentru aceste
considerente, în practică s-a expe-
rimentat și un alt plan legat de men-
ținerea calului alb la f3 pentru a în-
ghevia înaintarea f7-f5 — datorită
eventualei manevre Cf3-g5-e6 — și
totodată de înaintarea rapidă a pio-
nilor albi pe flancul damei. Tocmai
acest plan l-a aplicat cu succes Klu-
ger în această partidă. Vezi dia-
grama)

9.b4! Ce8 10.c5 c6? (Prin aceasta negrul nu face altceva decât să vină în ajutorul albului în acțiunea sa de deschidere a coloanelor și diagonalelor pentru atacul pe flancul damei și în centru. Nu era bine nici 10...a5, cum s-a jucat într-o partidă prin corespondență între I. Veltmander și C. Borisenko, pentru același motiv. De considerat era totuși planul obișnuit — intrat în uz — legat de înaintarea f7-f5) 11.Ne3 f5 12.d:c6 C:c6 13.b5! Ca5 14.Dd5+ Rh8 15.c:d6 D:d6 16. D:d6 C:d6 17.Nc5 Td8 18.Tad1 Cf7 19.Nb4! b6 (Cu mutarea a 13-a albul a forțat așezarea calului negru pe o poziție pasivă și acum culege roadele convenite. Negrul este obligat să se aplece în continuare făcând mutări unice în acest scop. Greutățile lui sînt legate în deosebi de faptul că între piesele sale nu se poate stabili o colaborare armonioasă și eficientă. Jocul a continuat sub semnul unui atac general al pieselor albe, deosebit de active) 20.Cg5! T:d1 21. T:d1 C:g5 22.Td8+ Nf8 23.T:f8+ Rg7 24.e:f5 g:f5 25.Te8 e4 26. h4 Ce6 27. Cd5 Cc5 28.Nc3+ Rh6 (La 28... Rf7 urmează 29.Te7+ și dacă 29.Rf8, atunci 30.Ng7+ urmat de mat la mutarea următoare) 29.Tg8! (Amenință mat cu nebulul la d2) 29... f4 30.C:f4 și negrul a cedat, deoarece matul cu nebulul la g7 nu se poate para decât cu pierderi materiale grele.

(Comentarii de V. Urseanu, maestru al sportului)

195. APĂRAREA SPANIOLĂ

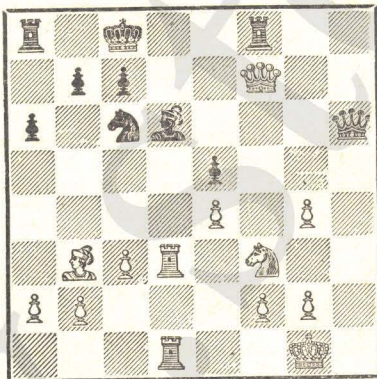
E. Gheller
(U.R.S.S.)

I. Szabo
(R.P.R.)

Turneul de la Dresda, 1959

1.e4 e5 2.Cf3 Cc5 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 (Așa-numita variantă „Steinitz înțirziată” ce oferă negrului un joc cu contrașanse) 5.c3 (Se joacă des și varianta schimbului: 5.N:c6 b:c6 6.d4 f6 7.Ne3 Ce7 8.Cc3 Cg6 9.Dd2 Ne7 10.h4 h5, cu o poziție egală) 5...Nd7 6.d4 Cg7 7.Nb3 h6 8.0-0! (O mutare îndoielnică, după care albul intră într-o poziție inferioară, din cauza manevrei g5 și Cg6. Trebuia jucat 8.Ca3 — acum este slab 8...g5 din cauza 9.h4 — 8...Cg6 9.Cc4 Ne7 10.0-0 0-0 11.Ce3 Ng5 cu joc egal) 8...g5! 9.d:e5 (Intr-o partidă Breazu-Szabo, jucată la Arad, 1957, s-a continuat direct cu 9.N:g5 h:g5 10.C:g5 Cd5! 11.C:f7 N:f7 12.N:d5+, și după 12...Rg7 atacul albului s-a terminat și pînă la urmă negrul a atacat pe coloana deschisă „h”) 9...d:e5 10.N:g5! (Sacrificiul nu echilibrează șansele, însă dacă albul alege o dezvoltare normală intră rapid în dezavantaj, de exemplu: 10. Ca3 Cg6 11.Cc4 Df6 12.Ce3 Cf4 13. Cd5 C:d5 14.Ce:d5 Ce7 15.Tel Cg6, cu o poziție mai bună pentru negru) 10...h:g5 11.C:g5 Cd5! (Singura apărare împotriva atacului albului asupra cîmpului f7) 12.D:d5 (Nici continuarea 12.C:f7 R:f7 13.D:d5+ Rg7 14. Df7+ Rh6! nu este satisfăcătoare

pentru alb, deoarece albul nu are figuri pentru atac, iar după simpla regroupare Nd6 și Th7 apoi Rg7-h8, poziția negrului este mult mai bună. Dacă albul joacă la recistigarea figurii prin 12.e:d5 D:g5 13.d:c6 N:c6, atunci partida se decide cu următoarele variante frumoase: 14.g3 T:h2 15.R:h2 Dh6+ urmat de mat sau 14.f3 Nc5+ 15.Rh1 T:h2+ 16.R:h2 Dh4 mat. 12...D:g5 13.D:f7+ Rd8 14. Cd2 Nd6 (Natural, nu 14...D:d2? 15. Td1 și albul câștigă) 15.Tfd1 Dh4! (Forțarea deplasarea calului pe un cîmp mai slab, unde este ușor atacat, întrucît nu merge 16.Cf1 din cauza T8 și negrul câștigă pionul f2. De asemenea la 16.h3 decide simplu T8) 16. Cf3 Dh6 17.Td3 Ng4 (Amenință simplu 18...N:g4 și D:h2+. Acum la 18. h3 ar urma 18...N:h3 19.g:h3 D:h3 cu mat imparabil) 18.Tad1 Rc8 (Negrul nu vrea să dea contrașanse cu un eventual sacrificiu la d6, apoi D:b7, deși câștigă și în acest caz) 19.h3 Ti8 (Se putea juca și 19...Rb8, apoi sacrificînd la h3. Însă negrul preferă un joc mai solid) 20.h:g4 (Albul dă dama pentru două figuri, deoarece după 21. Dd5 N:f3 21.T:f3 T:f3 22.g:f3 D:h3 este pierdut. Vezi diagrama)

20...T:f7 21.N:f7 Rb8 22.g5 Dg7 23. g6 Ce7 (Era mai bine 23...Cd8 cu câștigul imediat al pionului g6. Acum negrul nu poate câștiga pionul decât sacrificînd mai tirziu calitatea) 24. Ch4 Ra7 25.Th3 Th8 26. Tdd3 T:h4 (Negrul dă calitatea pentru pion, însă rămîne totuși cu avantaj material. Finalul este câștigat prin pătrunderea damei în poziția albului pe flancul damei, creîndu-și în acest fel un pion liber) 27.T:h4 C:g6 28.N:g6 D:g6 29. Tg3 Df6 30.Thg4 Nc5 31.Tf3 Dh6 (Cu această mutare negrul și-a atins scopul: pătrunderea damei pe flancul damei) 32.b4 Dc1+ 33.Rh2 Nd6 34.g3 (La 34.a4 a5 35.b:a5 Da1 și negrul câștigă pionul „a”) 34...Da1 35.Rg2 D:a2 36.Tg7 Dc4 37.Tg4 (Turnurile albului ocupă poziții foarte proaste din cauza apărării pionilor albi. Dacă albul încearcă să-și activeze turnurile, atunci toți pionii albi de pe flancul damei cad. Restul este o chestiune de tehnică) 37...b6 38. Tf6 D:c3 39.Tg7 D:b4 40.g4 a5 (Începe cursa pionilor liberi, după care lupta se va decide) 41.g5 a4 42.Td7 Ra6 (Amenință 43.T6: d6) 43.g6 D:e4+ 44.f3 Dc2+ 45.Rh3

a3 46.g7 Dh7+ 47.Rg4 a2 48.Tf8 Dg6+ 49.Rh4 Dh6+ 50.Rg4 N:f8 51. g8D Df4+ 52.Rh3 a1D și albul cedează, neavînd niciun șah.

(Comentarii de I. Szabo, maestru al sportului)

196. APĂRAREA OLANDEZĂ

A. Stellia

G. Rotaru

Semifinalele camp. R.P.R., 1959,

Grupa a II-a București

1.d4 f5 (O invitație la intrarea în gambitul Staunton, pe care însă albul nu o acceptă) 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.e3 Ne7 (În partida Filip-Spasski, al III-lea turneu internațional al R.P.R., 1953, negrul a jucat 4...Nb4, iar după 5.Nd2 b6 6.Dc2 Nb7 7.f3 0-0 8.Nd3 c5 9. Cge2 Cc6 poziția negrului a fost apreciată ca avînd perspective mai bune) 5.Nd3 0-0 6.Cge2 d6 7.Dc2 (Pentru a evita 7...e5, pregătind în același timp rocada mare) 7...Cbd7 8.f3 c6 9.Nd2 Tf7 10.0-0-0 d5 11.h3 (Dezvoltarea albului fiind terminată, el poate trece acum la operațiuni active pentru deschiderea flancului regelui advers) 11...d:c4 (Următoarele patru mutări ale negrului, care deschid jocul în centru, fac pe alb să-și schimbe planul de acțiune) 12.N:c4 Cb6 13.Nb3 c5 (După ce că poziția negrului este înghesuită, acesta mai alege și un plan de dezvoltare ce nu se va dovedi fericit inspirat) 14.d:c5 N:c5 15.e4! (O mutare foarte importantă: ea deschide noi linii de atac albului) 15...f:e4 16.Ng5! De8 17.C:e4 Nf8 (La 17...C:e4? urma 18.Td8! cu câștigul damei) 18.Nf6 g:f6 19.Cd6 N d6 20.T:d6 Cd5 (Negrul întinde o cursă: dacă 21. N:d5 atunci 21...De7 și câștigă calitatea) 21.De4! (Momentul hotărîtor al partidei. Prin această mutare albul realizează următoarele avantaje strategice: scapă de o eventuală legătură neplăcută pe coloana „c”, scoate dama în joc cu diferite amenințări în centru și pe flancul regelui și apără în două mutări turnul din d6) 21...Tc7+ 22.Rb1 De7 23.Dg4+ Rh8 24.Dg3 Nd7 25.Cf4! Tac8 (Desigur că nu se poate 25...D:d6 deoarece urmează 26.Cg6+! și negrul pierde dama) 26.a3 (Necesar, pentru că după 26.C:d5 e:d5 27.Df4 urmează 27...Nf5+ 28.Ra1 D:d6! și albul nu poate relua la d6 întrucît e făcut mat în două mutări) 26...Tg8 27.C:d5 e:d5 28.Df4 Nf5+ 29.Ra1! (Nu Ra2 deoarece albul urmărește consecvent un plan ascuns a cărui realizare s-a dovedit exactă la mutările următoare) 29...T:g2 30.N:d5 Tc2 (Negrul cade în cursă, dar era prea ispititor ca să renunțe la ocuparea liniei a 7-a, care i se oferea) 31.Td1 T:b2 (Ultima greșeală, dar nu mai era nimic de făcut) 32.Nc4 Ng6 33.Td8+ Ne8 34.T:e8+! D:e8 35. D:f6+ Tg7 36.Td8 și negrul cedează.

(Comentarii de A. Stellia)

Partide fără comentarii de la turneul candidaților

197. APĂRAREA GRUNFELD
Benkö Olafsson

Runda a 23-a

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.Da4+ c6 5.D:c4 Ng4 6.Cbd2 g6 7.g3 Ng7 8.Ng2 0-0 9.0-0 Ca6 10.b3 c5 11.Nb2 Cd5 12.Tad1 c:d4 13.C:d4 Cb6 14.Dd3 e5 15.h3 Nd7 16.Cc2 e4 17.D:e4 N:b2 18.D:b7 C:c5 19.Df3 Tc8 20.Cb4 Df6 21.D:f6 N:f6 22.Rh2 Tie8 23.e3 Nb5 24.Tfel Nc3 25.Cd5 C:d5 26.N:d5 Cd3 27.Tg1 C:f2 28.Cc4 N:c4 29.b:c4 C:d1 30.T:d1 T:e3 31.h4 Ne5 32. Tf1 T:g3 33.Rh1 Tc7 34. Tel Nd4 35.Te4 Nc5 36.Rh2 Ta3 37.Te2 Te7 38.Tc2 Rg7 39.Rh1 Nd6 40.Rg2 h5 41.Tf2 f5 42.Tb2 f4 43.Tc2 Tg3+ 44.Rh1 și albul a depășit timpul de gândire.

198. GAMBITUL DAMEI
Petrosian Fischer

Runda a 23-a

1.d4 d5 2.Cf3 e6 3.c4 Ne7 4.Cc3 Cf6 5.Ng5 h6 6.Nh4 0-0 7.e3 b6 8.Nd3 Nb7 9.0-0 Cbd7 10.Tc1 c5 11.De2 d:c4 12.N:c4 Ce4 13.Ng3 C:g3 14.h:g3 De7 15.Tfd1 Tad8 16.d5 e:d5 17.C:d5 N:d5 18.T:d5 Nf6 19.Tcd1 Ce5 20.b3 C:c4 21.b:c4 Dc6 22.e4 De6 23.Dc2 T:d5 24.c:d5 Dd6 25.Da4 Ta8 26.Tel Ne5 27.Da6 De7 28.Dc4 g5 29.Ch2 Dd7 30.Cf3 Dd6 remiză.

199. APĂRAREA SICILIANĂ
Keres Smislov

Runda a 23-a

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 e6 6.f4 a6 7.Df3 Db6 8.Cb3 Cc6 9.Nd3 Ne7 10.Ne3 De7 11.0-0

0-0 12.Tael Cb4 13.a3 C:d3 14.c:d3 Nd7 15.Tec1 Db8 16.Ca5 Nd8 17.b4 b6 18.Cb3 Ne7 19.Cb1 a5 20.Cd4 a:b4 21. a:b4 Db7 22.Cd2 Ta3 23.Nf2 b5 24.Cc2 Ta2 25.Cb3 Tc8 26.Ccb4 Nd8 27.T:c8 N:c8 28.Tc1 Nd7 29.Rh1 Da8 30.Nh4? Nb6 31.Dd1 Da4 32.Ne1 h6 33.Nc3? e5! 34.f:c5 Cg4! 35.Ne1 d:e5 36.Cf5 N:f5 37.e:f5 Ta:g2! 38.Tc8+ Rh7 39.d4 T:h2+ 40.Rg1 N:d4+ și albul a cedat

200. NIMZOINDIANA

Petrosian

Olafsson

Runda a 15-a

1.c4 e6 2.Cc3 Cf6 3.d4 Nb4 4.e3 c5 5.Ce2 d5 6.a3 N:c3+ 7.C:c3 c:d4 8.e:d4 d:c4 9.N:c4 Cc6 10.Ne3 0-0 11.0-0 b6 12.Dd3 Nb7 13.Tad1 h6 14.Tfel Ce7 15.Nf4 Tc8 16.Ne5 Cfd5 17.Cb5 Na6 18.a4 Cf5 19.b3 Ta8 20. Df3 Nb7 21.Dg4 Dg5 22.h3 Tfd8 23. Nd3 Td7 24.D:g5 h:g5 25.N:f5 e:f5 26.Cd6 f6 27.C:b7 T:b7 28.Nd6 Rf7 29.Tc1 Td8 30.Tc6 Tbd7 31.Na3 Tb8 32.Tee6 Tbd8 33.Rf1 Cf4 34.Ted6 T:d6 35.N:d6 Ce6 36.d5 Cd4 37.Tc7+ Rg8 38.Ne7 T:d5 39.T:a7 C:b3 40.Tb7 Cd2+ 41.Re2 Cc4 42.Nb4 Te5+ 43. Rf1 Te8 44.Ta7 f4 45.Nc3 Rh8 46.Tc7 Cd6 47.Tc6 Ce4 48.Nel Tb8 49.f3 Cg3+ 50.N:g3 f:g3 51.Tc4 Td8 52. Re2 Td5 53.f4 g:f4 54.T:f4 Tc5 55.Tb4 Tf5 56.T:b6 Tf2+ 57.Re3 T:g2 58.Rf3 Ta2 59.R:g3 T:a4 60.Tb3 Rh7 61.Tc3 Rh6 62.Tb3 Rg5 63.Tc3 f5 64. Tc8 Ta3+ 65.Rg2 Rf4 66.Tc4+ Re3 67.Rg3 g5 68.h4 Rd3 69.Tb4 Rc3 70. Tb8 Rd4+ 71.Rg2 g4 72.h5 Th3 73. Th8 Re5 74.h6 Rf6 75.Tf8+ Rg6 76. Tg8+ R:h6 și albul a cedat.

201. PARTIDA SPANIOLA

Gligoric

Olafsson

Runda a 17-a

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Tel b5 7. Nb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Cd7 10. d4 Cb6 11.Ne3 e:d4 12.c:d4 Ca5 13.Ne2 c5 14.Cc3 Cac4 15.Nc1 c:d4 16.C:d4 Nf6 17.a4 b:a4 18.N:a4 Dc7 19.b3 Ce5 20.Nb2 Nb7 21.Tc1 Db8 22.Cf5 Td8 23.Na3 g6 24.Ce3 Da7 25.Ccd5 N:d5 26.e:d5 C:a4 27.b:a4 Tab8 28.Rh2 Ng5 29.g3 Ne7 30.Rg2 Nf8 31.Cc4 C:c4 32.T:c4 Tb6 33.Nb4 Tbd8 34.Nc3 Ng7 35.N:g7 R:g7 36.Dd4+ Rg8 37.Tc6 T6b7 38. Df6 Td7 39.T:d6 Tf8 40.Te4 a5 41.h4 De7 42.T:d7 D:d7 43.h5 Dd8 44.Dd4 g:h5 45.d6 Dd7 46.Te7 Dc6+ 47.Rh2 h4 48.g:h4 Td8 49.De5 D:a4 50.Dg5+ Rf8 51.Df6 și negrul a cedat.

202. DESCHIDEREA ENGLEZA

Benkö

Keres

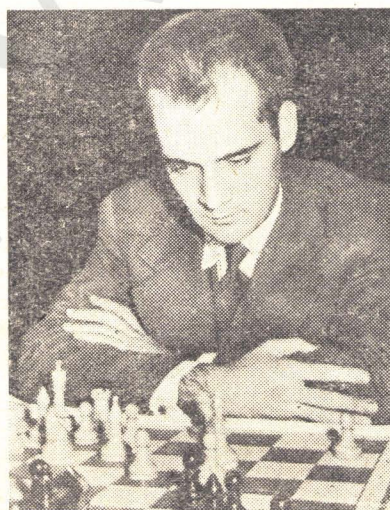
Runda a 19-a

1.c4 Ce6 2.g3 e5 3.Ng2 g6 4.Cc3 Ng7 5.e3 d6 6.Cge2 Cge7 7.Tb1 a5 8.a3 Ne6 9.Cd5 Cf5 10.b4 a:b4 11.a:b4 Cb8 12.e4 Ce7 13.d4 Cec6 14.Ng5 f6 15.Ne3 e:d4 16.C:d4 Ccd4 17.N:d4 Cc6 18.Na1 Ce5 19.De2 c6 20.Ce3 Nh6 21. 0-0 N:e3 22.D:e3 C:c4 23.Dh6 De7 24.Tfd1 Ta2 25.Nd4 Rf7 26.Ta1 T:a1 27.T:a1 Ce5 28.Ta7 c5 29.N:e5 f:e5 30.f4 Nc8 31.f5 Df6 32.Dc1 c:b4 33. Dc4+ Rg7 34.Dc7+ Rh6 35.Ta8 Dd8 36.f6+ R:f6 37.h4 b3 38.Rh2 Tf8 39. f6+ R:f6 40.De3 b2 41.Df2+ și albul a cedat.

NOI MAESTRI AI SPORTULUI

CAROL PARTOȘ

CONSTANTIN BOTEZ

GHEORGHE GAVRILA

Activitatea sahista în țară

REPREZENTATIVA REGIUNII CLUJ ÎNVINGĂTOARE „ÎN CUPA ȘTEFAN SZABO”

Între 6 și 8 noiembrie 1959 s-a disputat la Oradea cea de-a V-a ediție a „Cupei Ștefan Szabo”, la care au luat parte reprezentativele regiunilor Baia Mare, Cluj, Oradea și Autonomă Maghiară, echipele fiind formate din 10 jucători și 3 jucătoare.

Ca și în ediția trecută a cupei, care s-a disputat în anul 1958 la Baia Mare, lupta pentru primul loc a fost foarte strînsă și, tot ca în ediția trecută, cupa a revenit reprezentativei regiunii Cluj, care în acest an a totalizat același număr de puncte ca și regiunea Oradea, pe care însă a întrecut-o în întîlnirea directă, cîștigînd astfel cupa pentru a doua oară consecutiv.

Rezultatele tehnice au fost următoarele:

Cluj	— R.A.M. 9—6
Oradea	— Baia Mare 8—7
Cluj	— Oradea 8—7
R.A.M.	— Baia Mare $9\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$
Cluj	— Baia Mare 8—7
Oradea	— R.A.M. 10—5

Clasamentul:

1. Cluj	— 25 p.
2. Oradea	— 25 p.
3. R.A.M.	— $20\frac{1}{2}$ p.
4. Baia Mare	— $10\frac{1}{2}$ p.

Cele mai bune rezultate individuale le-au obținut jucătorii M. Șuta (Oradea), C. Drozd (Cluj), Iosif Szabo (Cluj) și L. Horvath (Oradea) care au cîștigat toate cele 3 partide pe le-au jucat.

Reprezentativa regiunii Cluj, cîștigătoare a cupei, a întreprins următorul lot de jucători: M. Breazu, Gh. Balogh, A. Buza, C. Drozd, dr. V. Mălcoci, A. Toth, B. Nagy, I. Hunyadi Z. Boilă, dr. S. Coracu, C. Szilagyi, Iosif Szabo, M. Weinberger, Maria Eberlein, Elisabeta Szabo și Laszlo Lenke.

Dr. Victor Mălcoci
corespondent

T. SEVERIN

Recent s-a desfășurat în sala „Progresul” din T. Severin, din inițiativa Consiliului orașenesc U.C.F.S., un concurs de șah la care au participat 14 din cei mai buni șahiști severineni.

Concursul s-a desfășurat sistem eliminatorkiu pe distanță de patru zile (patru runde), iar participanții au reprezentat asociațiile sportive „Progresul”, „Voința”, „Șantierul Naval”, „Dunărea” și clubul sportiv „Dru-beta”.

În semifinală și finală, s-au obținut următoarele rezultate:

Semifinale

Ing. V. Parasceac — Păunescu I. 1—0
A. Boceanu — L. Ionescu 1—0

Finala:

Ing. Val. Parasceac—A.Boceanu 1—0

Primele patru locuri, premiate de altfel, au fost ocupate de:

1. Ing. Val. Parasceac—C.S. Drubeta
2. Aurel Boceanu — Voința
3. Ion Păunescu — C.S. Drubeta
4. Longin Ionescu — Progresul

Gh. Manafu
corespondent

CONSTANȚA

Cupa „7 Noiembrie”

La începutul lunii noiembrie s-a desfășurat la Constanța cea de-a 4-a ediție a tradiționalului concurs „Cupa 7 Noiembrie”.

Organizat de U.C.F.S. regiunea Constanța în cinstea zilei de 7 Noiembrie, concursul a reunit la fiecare ediție a sa cîte 4 echipe reprezentative de regiuni.

Anul acesta au participat echipele regiunilor Iași, Pitești, Constanța și Ploiești. Cîștigătoare a ieșit echipa Petrolul (Ploiești), care a totalizat $18\frac{1}{2}$ puncte (din 24 posibile). Urmează: Constanța și Iași la egalitate cu 12 p. și Pitești cu $5\frac{1}{2}$ p.

Cele mai bune rezultate individuale le-au avut Günsberger Al., Mititelu Gh., Perevoznic Margareta și Seimeanu P. (toți de la Petrolul), cu cîte 3 puncte fiecare (100%), Partos Carol (Petrolul) $2\frac{1}{2}$ p., Emin Taniure (Constanța) $2\frac{1}{2}$ p., Năstase Petre (Constanța) 2 p., (100%), și Vasile Constantin (Constanța) 2 p., Serghe Orțansa, Moisini Ion și Iordache Teofil (toți de la Iași) $1\frac{1}{2}$ p. și Crețu Dobrița (Pitești) 2 p.

De subliniat că anul acesta reprezentativa regiunii Constanța a reușit să cîștige întîlnirea cu echipa regiunii Iași.

BUCUREȘTI

Campionatul de șah interraional

Timp de aproape 2 luni s-au întrecut cele mai bune echipe de șah reprezentînd cele 8 raioane ale Capitalei, pentru titlul de campioană interraională.

La capătul celor 7 runde, primul loc și titlul de campioană l-a obținut echipa Olimpia (I. V. Stalin) cu 38 p. Urmează în clasament: 2. Justiția (N. Bălcescu) $31\frac{1}{2}$ p.; 3. Metalul (23 August) 29 p.; 4. M.T.T.C. (Grivița Roșie) $27\frac{1}{2}$ p.; 5. Radio Popular (1 Mai) 26 p.; 6. Precizia (Gh. Gheorghiu-Dej) 17 p.; 7. Unirea (V. I. Lenin) $12\frac{1}{2}$ p.; 8. I.C.M. 1 (T. Vladimirescu) $11\frac{1}{2}$ p.

Cupa 7 „Noiembrie”

Cupa „7 Noiembrie” a fost organizată anul acesta de comisia raională I. V. Stalin. Au participat 26 echipe, formate din cîte 3 jucători. S-a jucat sistem eliminatorkiu. În finală cele 3 echipe rămase au jucat în sistem turneu (fiecare cîte 2 meciuri). Rezultat final:

1. Lumina $3\frac{1}{2}$ p.
2. Olimpia 3 p.
3. Geologia $2\frac{1}{2}$ p.

Echipa învingătoare a primit o frumoasă cupă.

O inițiativă frumoasă

Comisia orașenească de șah a organizat o școală de arbitri cu scopul completării și îmbogățirii corpului de arbitri de șah din Capitală. Au absolvit cursurile un număr de 25 de arbitri. Dintre aceștia, la examen s-au remarcat: Tucă Liviu, C. Ștefanu, M. Cristofor, Iancu Ilie (nevăzător), M. Bădescu, Iancu Liviu și alții.

Dintre profesorii școlii care au contribuit la bunul mers al cursurilor și la reușita examenului, remarcăm pe C. Popescu și U. Langhaus.

D. M.

Concurs-fulger de dezlegări

La clubul Constructorul a avut loc un interesant concurs-fulger de dezlegări, organizat în cinstea zilei de 7 Noiembrie. Celor aproape 30 participanți le-au fost prezentate spre dezlegare 5 studii și probleme, compuse de membri ai clubului Constructorul (L. Löventon, V. Nestorescu, C. Ștefanu, R. Voia). Punctajul concursului a indicat pe primele locuri, în ordine pe G. Alexandrescu, Ș. Teodorescu și C. Manolescu. Au fost distribuite premii, constînd în jocuri de șah și cărți. De remarcat este faptul că pentru prima oară într-un asemenea concurs sînt folosite studiile de final, inițiativă care s-a bucurat de un frumos succes.

Cupa „București 500”

În organizarea Comisiei orașenești de șah s-a desfășurat în cursul lunii octombrie un concurs individual masculin, în cadrul competițiilor închinat aniversării a 500 de ani ai orașului București. Pe primul loc s-a clasat jucătorul de cat. I-a S. Olteanu $10\frac{1}{2}$ p. (din 13) urmat de doi jucători de cat. II, A. Ghilea (Cetatea București) 10 și S. Hondru (Spartac) 9. Urmează: E. Feldman $8\frac{1}{2}$ p., P. Macri $7\frac{1}{2}$ p., Gh. Erdeuș și N. Boicu 7, H. Navon 6, D. Iatan $5\frac{1}{2}$ p., V. Tacu 5, P. Sirkus 5, V. Borcea și P. Zăbloțchi $4\frac{1}{2}$ p., R. Iliescu 1.

Rd. V.

Studii și probleme

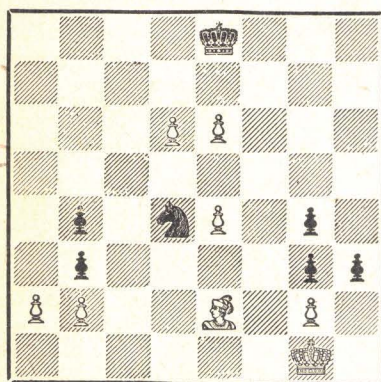

Studii

Concursul nostru internațional, 1959

Arbitru: P. Farago (Cluj)

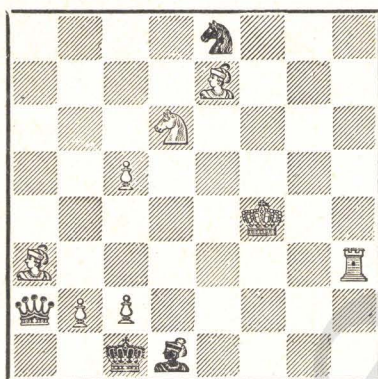
F. Bondarenko
Simferopol

399

Alb câștigă

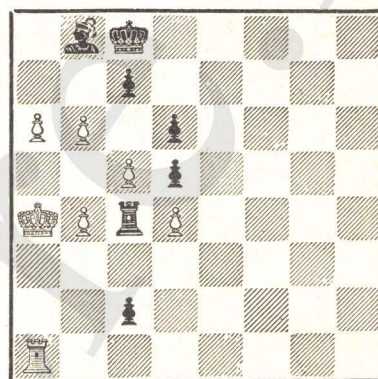
V. Korolkov și L. Mitrofanov
Leningrad

400

Remiză

V. Neidze
Tbilisi

401

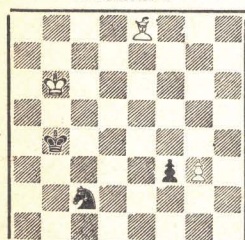
Remiză

Selecționări

Concursul „Șahmat v S. S. S. R.”, 1958

V. Tiavlovski

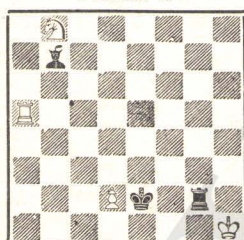
Premiul I

A. Remiză

V. Iakimcik

Premiul II

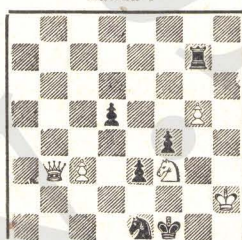

B.

Remiză

P. Farago

Lauda I

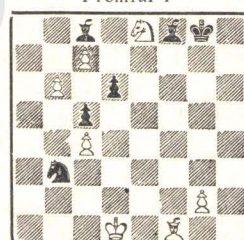
C.

Remiză

Concursul „Italia Scacchistica”, 1958

P. Rossi

Premiul I

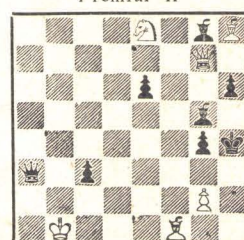
D.

Alb câștigă

F. Bondarenko

A. Kakovin

Premiul II

E.

Remiză

DEZLEGĂRI

A. — 1.Nh5 f2 2.Ne2 Ce3 3.g4 Cd5+ 4. Ra6! Rc3 5.g5 Rd2 6.Nf1 Re1 7.Nc4 Cf4 8.Ra5! Ce2 9.g6 f1d 10.g7 Df5+ 11.Rb4 Db1+ 12.Rc5 remiză.

B. — 1.Cc6 N:c6 2.d4 Tg5+ 3.c5 N:d5+ 4.Rh2 Rf2 5.Rh3 Ng2+ 6.Rh2 Nd5 7.Rh3 N6+ 8.Rh4! Ta5 pat; 7...Th5+ 8.Rg4 Nf3+ 9.Rf4 Tfa5 mat.

C. — 1.Db1 Th7+ 2.D:h7 C:f3+ 3.Rh1 e2 4.Dd3! Rf2 5.Dc2 C:g5 6.Dd2! Cf3 7.Db2 Re3 8.Dc1+ Rd3 9.Db1+ R:c3 10.Da1+ Rd3 11.Db1+ Re3 12.Db3+ Rf2 13.Db6+! d4 14.Db2 Rf1 15.Db5 Cd2 16.Dd3 f3 17.D:f3+ Rel 18.Dd3 Rd1 19.D:d4 remiză. Poziția inițială conține și un gemen — cu Db7, p. alb la a2 și p. negru la a4: 4.Dh3+! Rf2

5.Dg2+ Re3 6.D:e2+ R:e2 7.g6 Ce5 8.g7 f3 9.g8D f2 10.Dg2 Cf3 11.a3! remiză.

D. — 1.g3 Ca5 2.Nh3! Nb7 3.Ng2 Nc8 4.b7 C:b7 5.Nh3! N:h3 6.Cf6+ Rf7 7.g4 câștigă.

E. — 1.g3+ Rh5 2.Df7+! N:f7 3.Cg7+ Rg6 4.Nd3+ Rf6 5.Cf5+ Rg6 6.Cg7+ remiză.

Variațiuni moderne pe tema Ruhlis

De la apariția primelor probleme tratând tema Ruhlis au fost folosite numeroase scheme, din ce în ce mai complicate. De la simple combinații bazate pe interferențe Grimshaw s-a trecut la motive complexe care înfruntă mereu această temă. Nenumăratele lucrări ce au apărut pînă acum întăresc afirmația cunoscutului compozitor sovietic E. Umnov, conform căreia înscrierea temei Ruhlis în rîndul temelor moderne reprezintă

o etapă importantă în dezvoltarea calitativă a teoriei problemistice contemporane.

De la început trebuie să precizăm că particularitățile de construcție ale problemelor care dezvoltă tema Ruhlis sînt determinate de următorii doi factori: în primul rînd dificultatea de a se justifica pe deplin în soluție prezența figurilor negre folosite în jocul aparent și, invers, dificultatea pe care o întîmpină autorul cînd vrea

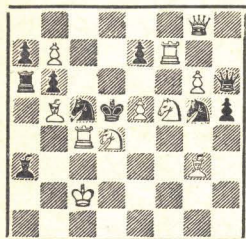
să acorde piesele negre ce joacă în soluția funcție și în jocul aparent.

În aceste rînduri vom trece în revistă momentele mai importante în tratarea temei Ruhlis, fixîndu-le totodată și trăsăturile specifice.

Blocarea cîmpurilor de refugiu din jurul regelui negru

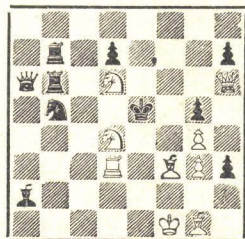
Aici este întîlnit tipul de probleme în care prin cheie se schimbă cîmpul

I
K. Stoianov
Șahmatna Misl, 1958

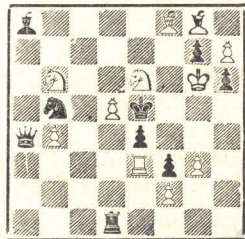
2 ♚

II
K. Stoianov
Concurs ziarul „Soto”, 1959
Premiul I

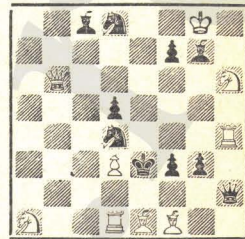
2 ♚

III
K. Stoianov
Concurs ziarul „Dunavska
delo”, 1957
Premiul IV

2 ♚

IV
E. Ruhlis
„Fiz. k. Izbeštana”, 1957
Premiul I

2 ♚

de refugiu. Pentru a exemplifica acest caz să analizăm problema I:

În poziția inițială există variante de autoblocare pe câmpul e4: 1...Cce4 2.Ce3 și 1...Cge4 2.Ce7, iar la plecarea regelui 1...Re4 urmează 2.Nc6 mat. Prima mutare schimbă câmpul de refugiu e4 cu cel din e6 prin 1.Cd4-e6! (2.Cc7). Acum în soluție reapar maturile din jocul aparent, dar ca urmare a blocării altui câmp de refugiu pentru regele negru: 1...Cc:e6 2.Ce3 și 1...Cg:e6 2.Ce7, iar la plecarea regelui 1...R:e6 2.Tf6 mat.

Blocarea simplă a câmpurilor din jurul regelui negru

În aceste cazuri nu mai întâlnim câmpuri de refugiu și este mai ușor pentru compozitor de a găsi o justificare jocului aparent, care în exemplul precedent nu era posibilă. Iată, de exemplu, problema următoare:

Albul are încercarea 1.Nh1? (2.Cf3) la care urmează 1...C:d6 2.Dg7; 1...T:d6 2.D:g5 și 1...C:d4 2.N:d4, dar care se respinge prin 1...Nd5! După cheia 1.Cd4-e6! (2.Cf7) apar autoblocări pe câmpul e6, la care urmează aceleași mutații din jocul aparent: 1...N:e6 2.Dg7; 1...d:e6 2.Dg5 și 1...C:d6 2.Nd4 mat. Un amănunt: acum la 1...T:e6 se schimbă matul: 2.Te3 mat.

Eliberarea unui câmp pentru refugiu regelui negru

În acest tip de probleme tema este realizată fără existența în poziția inițială a vreunui câmp de refugiu pentru regele negru. În problema III la cursa 1.h8C? (2.Cf7) avem apărările 1...T:d5 2.Cc4; 1...N:d5 2.Cd7 și 1...Cd6 2.N:g7 mat. Încercarea este respinsă de mutarea 1...Da7! În soluție, după 1.Ce6-d4! (2.C:d3), câmpul tematic se schimbă, urmând aceleași maturi: 1...C:d4 2.Cc4; 1...T:d4 2.Cd7 și 1...R:d4 2.N:g7 mat.

După cum se vede, în exemplele de mai sus compozitorul întâmpină unele dificultăți de construcție. Cel mai greu obiectiv este de a păstra și în jocul real jocul pieselor negre care produc jocul aparent.

Dezlegarea unei figuri negre

Între diferitele moduri de a prezenta tema Ruhlis dezlegarea unei piese negre (tematice) este un procedeu de dată mai recentă și, după părerea noastră, încă insuficient utilizat. În ultima problemă este folosit acest mijloc, tocmai pentru a înlătura defectul principal și des întâlnit al problemelor pe tema Ruhlis, și anume ar-

tificialitatea pe care o prezintă jocul pieselor negre în jocul aparent.

În poziția inițială, la apărările 1...Ce6 și 1...g2 sînt pregătite maturile 2.Cf5 și 2.Cc2, care sînt posibile datorită legării calului negru din d4. Prin cheia, 1.Db6-c7! (2.Df4), calul negru este dezlegat și el efectuează apărările care readuc maturile din jocul aparent: 1...C4e6 2.Cf5 și 1...Ce2 2.Cc2. Un element nou față de precedentele exemple îl constituie faptul că la maturile efectuate de piesele negre ce au rol în jocul aparent albul are alte răspunsuri de mat: 1...C8e6 2.Cg4 și 1...g2 2.Dc1 mat.

O problemă excelentă, în care tema Ruhlis este realizată chiar de autorul ei într-o formă desăvîrșită, în care împletirea dintre jocul aparent și soluție se face cit se poate de firesc.

Exemplele oferite de noi în acest scurt articol sînt menite să arate diferitele posibilități care stau în fața compozitorilor dornici să trateze în problemele lor tema Ruhlis. Totodată sperăm că ele vor servi la elaborarea unor principii legate de clasificarea tipurilor de probleme construite pe această atît de răspîndită temă.

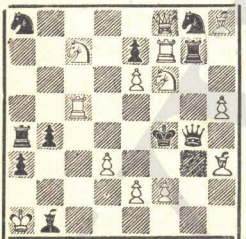
K. Stoianov, Sofia

Probleme

Concursul nostru internațional, 1959

Arbitri: 2 mutații A. Pituk (Banska Stiavnica)
3 mutații V. Šif (Moscova)

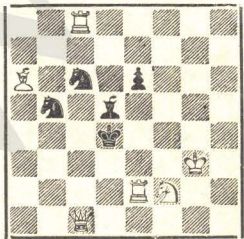
Dr. O. Costăchel
București

1311

2 ♚

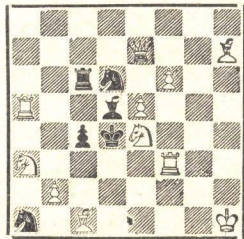
A. Cubat
Iași

1312

2 ♚

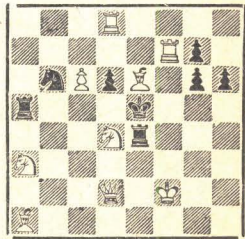
G. Goșman
Tîrnăveni

1313

2 ♚

A. Kalinin
U. R. S. S.

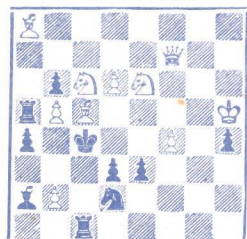

1314

2 ♚

Colegiul de redacție: T. ICHIM (președinte), V. NESTORESCU (secretar), A. BRAUNSTEIN, V. CHIOSE, E. DOBRESCU, F. HARTMAN, V. URSEANU (membri).

M. Marysko
R. Cehoslovaca

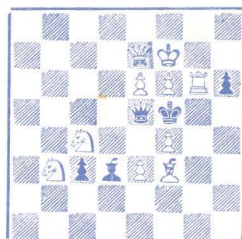
1315 2 ♢

M. Manolescu
București

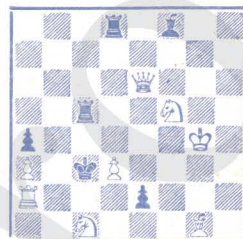
1316 2 ♢

N. Mansurov
U. R. S. S.

1317 2 ♢

P. Petkov
R. P. Bulgaria

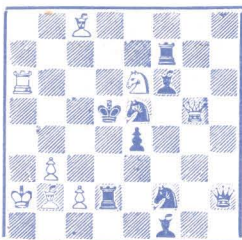
1318 2 ♢

P. Petkov
R. P. Bulgaria

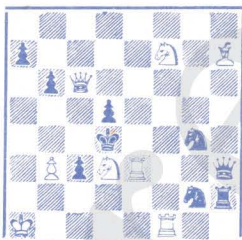
1319 2 ♢

V. Rudenko
U. R. S. S.

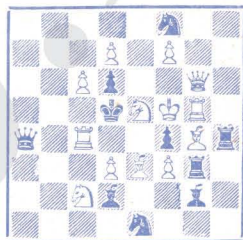
1320 2 ♢

W. Tura
R. P. Polonă

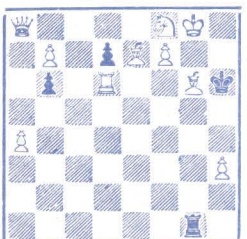
1321 2 ♢

A. Wester
Suedia

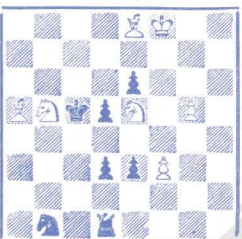
1322 2 ♢

T. Amirov
U. R. S. S.

1323 3 ♢

T. Amirov
U. R. S. S.

1324 3 ♢

S. Balcu
Timișoara

1325 ♢

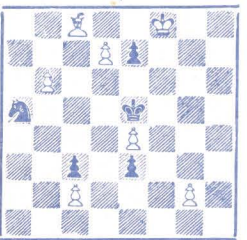
N. Dimitrov
R. P. Bulgaria

1326 3 ♢

Selecciónări

L. Loeventon
Cesk. Sach, 1959
Menș. III

I Ajuțor 2 ♢

A=diagrama B, C, D, =
cu pionul g2 la h4, la d3
și respectiv la d5.

L. Szwedowski
Sportowiec, 1959
Premiul I

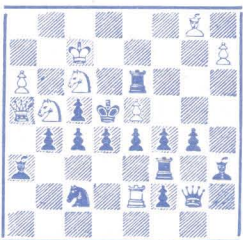
II 2 ♢

H. Hermanson
Problem, 1957

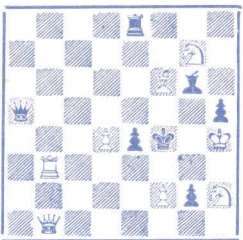
III 2 ♢

J. Hartong
Problem, 1937

IV ♢

L. Loșinski-V. Șif
Conc. F. I. D. E., 1957
Premiul I-II

V 3 ♢

I. — A: 1.Rf4 d8D 2.e5 Dh4 B: 1.Rf6 d8T 2.e5 Td6 C: 1.Rd4 d8C 2.e5 Ce6 D: 1.Rd6 d8N 2.e5 Ne7 O problemă excelentă, în care compozitorul nostru a realizat cu mijloace de economie extremă o temă dificilă: cele 4 transformări albe combinate cu mutările în „stea” ale regelui negru.

II. — Concursul revistei poloneze *Sportowiec* este în fiecare an prilej de întâlnire a celor mai renumiți problemişti din lume. Victoria la secția 2 mutări a revenit la ediția din acest an a concursului tinărului și talentatului problemist polonez L. Szwedowski cu o problemă de înaltă valoare artistică. Iată soluția 1.Cd2-c4! (2.D:d5) 1...d:c4 2.T:c4; 1...T:e4 2.Cf5; 1...N:e4 2.D:g7. De notat că aceste trei mături apar în jocul aparent după alte mături: 1...d:e4, Ne5 și 1...Ce3, iar la aceste apărări în soluție apar alte mături.

Tema Ruhlis de trei ori într-o formă minunată!

III. — În paginile revistei *Problem*, organul Comisiei de compoziție de pe lângă FIDE, concurează numeroase nume de autoritate la toate secțiile. Problema lui Hermanson face parte din concursul la 2 mutări, al cărei rezultat încă nu s-a dat publicității, dar prin conținutul ei credem că se va bucura de toate aprecierile. Autorul ei prezintă într-o formă reușită tema Zagoruiko în trei faze cu trei variante. Joc aparent: 1...c5, Te4 Ce4 2.Da8, D:d7 Dg8 mat Cursa: 1.Db6? (2.Dd4) 1...c5, Te4, Ce4 2.Db7, Dc5, Db3 mat, dar după 1...Re4! nu există mat. Soluția: 1.Dd8-f6! (2.Dd4) 1...c5, Te4, Ce4 2.Cc3, Dd6, Df7 mat.

IV. — În același concurs al revistei *Problem*, la secția 2 mutări, figurează și

problema compozitorului olandez Jan Hartong, a cărei idee extrem de dificilă merită a fi evidențiată. Autorul realizează un task unic: 5 variante Bivalve ale turnului negru Iată soluția: 1.Cb5-d6 (2.T:e4 și 3.Ce7) 1...Tg3, e3, d3, c3, b3 2.Rd7, Ce8, h8D, Ce8, Rb6 etc.

V. — Imposibilul este totuși posibil, atunci când privești problemele marelui compozitor sovietic Loșinski. În lucrarea sa el a realizat împreună cu celălalt mare specialist sovietic V. Șif, arbitru concursului nostru pe anul în curs la secția 3 mutări, o interferență în trei variante cu piesa activă: dama neagră! Iată soluția acestei extraordinare compoziții: 1.Tb3-c3! (2.Dc1! și 3.Tf3 mat) 1...Dc5 2.T:e4+! N:e4 3.Dc1; 1...Df5 2.D:e4+! T:e4 3.Tf3; 1...Dd8 2.Db8+! D:b8 3.Ng5

Tabla de materii pe anul 1959

Articole

Centenarul Unirii țărilor române I/II.
La început de an nou 1
Al XXI-lea Congres al P.C.U.S. Congresul
constructorilor comunismului 2/II.
Pagină de glorie în istoria clasei muncitoare 17
Dezvoltarea bazei de masă a mișcării șahiste
— o sarcină importantă 18
Șahistele noastre — mândria noastră 33
1 Mai sărbătoarea tinereții, a tăriei și soli-
darității celor ce muncesc 49
Mai multe cărți pentru șahiștii noștri! 65
11 ani de la istoricul act al naționalizării 81
Sărbătoarea tinereții, păcii și prieteniei 97
La a XV-a aniversare a celei mai mari săr-
bători naționale a poporului nostru 143
Învățăm din experiența șahului sovietic 115
O mare aniversare 145
30 Decembrie 1947 — 30 Decembrie 1959 178

Concursuri și meciuri

Pe marginea finalei campionatului republican
pe anul 1958 2
Meciul R. P. Română — R. P. Polonă 33/31
19
Campionatul de șah al Capitalei o „reluare”
binevenită 20
Tigran Petrosian, câștigător al celui de al
XXVI-lea campionat al U.R.S.S. 34
Nota 10 primului campionat universitar 36
Turneul internațional de la Marianske Laz-
50
Note de reporter la finalele Spartachiadei
de iarnă a tinereții 66
Turneul măștrilor „Cupa Ștefan Szabo” 68
Turneul internațional de la Marianske Laz-
ne, 1959 82
La turneul de la Zürich a învins tinerețea 98
Kira Zvorkina, viitoarea adversară a cam-
pioanei mondiale 99
Marele maestru sovietic Holmöv învingător
la Balatonfüred 100
Jucătorii noștri la turneele internaționale 116
Două noi victorii ale șahului românesc 118
Meciul U.R.S.S.—Iugoslavia — o victorie
categorică a șahiștilor sovietici 121
Considerații pe marginea meciului feminin
R. P. Română—R. P. Polonă 129
Reprezentativa R. P. Bulgaria pe primul loc
în campionatul mondial universitar 131
Finala campionatului republican pe echipe
132
Semifinalele campionatului republican in-
dividual pe 1959 146
Despre pregătirea lotului nostru de juniori
147
Intrecerile de șah din cadrul primei Spar-
tachiade a pionierilor și școlarilor 148
Pe marginea meciului R. P. Română—R. D.
Germană 161
Mihail Tal este viitorul adversar al lui
Botvinnik în meciul pentru titlul de cam-
pion al lumii 179
Margareta Teodorescu a devenit pentru pri-
ma oară campioană a țării 181

Articole de teorie și metodică antrenamentului

Note teoretice: Despre două variante din
apărarea franceză 3
Două finaluri instructive 10
Cu privire la o variantă din apărarea sici-
liană 21

Două poziții și două partide din meciul
R.P.R.—R.P. Polonă 39
Idei noi într-un sistem vechi 51
Citeva considerații teoretice pe marginea
turneului măștrilor — ediția 1959 69
Fianchetarea nebulului din f8, o problemă
veche și totuși actuală în apărarea sici-
liană (I) 83
Fianchetarea nebulului din f8, o problemă
veche și totuși actuală în apărarea sici-
liană (II) 101
Note teoretice: Din nou atacul Marshall 133
O variantă interesantă în apărarea celor
doi cai 149
Sistemul Paulsen-Kan, o armă modernă de
joc pentru negru în apărarea siciliană
(I) 182

Reportaje, foiletoane

Jocul de șah în R. P. Chineză 4
Fapte inedite 35
File din istoria șahului românesc 71

Recenzii

G. M. Lisișin: „Strategia și tactica șahului”
5, 2/III.
Bibliografie 9/IV

Știri

Activitatea șahistă în țară 13, 30, 46, 62, 78, 94,
110, 125, 141, 175, 190
Cititorii au cuvântul 54, 139
Poșta redacției 3/III, 68, 92, 111

Șah magazin

14, 29, 45, 93, 140, 157, 174

Consultații

Lupta dintre turn și două figuri ușoare 43
Majoritatea de pioni pe aripa damei 91
Majoritatea de pioni pe aripa regelui 173

Deschideri

(cifrele indică numărul partidelor)
Partida spaniolă I, 2, 10, 17, 30, 40, 64, 75,
77, 78, 80, 98, 101, 110, 111, 114, 118, 137,
142, 151, 161, 193, 195, 201
Gambitul Blumenfeld 152
Apărarea franceză I, II, 39, 61, 73, 74, 83,
90, 144, 149, 175, 183
Jocul celor trei cai 156, 159
Apărarea siciliană 3, 4, 14, 16, 23, 25, 26,
32, 36, 38, 51, 53, 63, 66, 67, 71, 76, 94,
95, 96, 102, 104, 105, 107, 112, 116, 123,
129, 130, 135, 139, 143, 146, 148, VII, 150,
155, 158, 160, 165, 166, 169, 171, 172, 176,
177, 179, 180, 184, 199
Apărarea scandinavă 182
Indiana veche 5, 7, 28, 33, 45, 46, 65, 81,
82, 117, 119, 125, 131, 162, 168, 181, 191
Indiana Nouă 174, 189
Gambitul nordic 6
Jocul celor patru cai 8, IV
Gambitul scoțian 69
Apărarea Nimzovici 9, 41, 49, 58, 70, 84, 106,
115, 126, 185, 188, 191, 192
Apărarea Grünfeld 11, 18, 50, 72, 154, 197
Deschiderea pionului damei 12, 121
Partida scoțiană 13, 124
Apărarea Caro-Kann 15, 22, 62, 68, V, 170,
186
Gambitul damei acceptat 19
Apărarea olandeză 20, 31, 34, 43, 97, 99, 127,
134, 138, 196

Indiana regelui 21, 60, 87, 132, 133, 136, 145,
153, 164, 167, 173, 190
Apărarea celor doi cai 22, 108
Deschiderea engleză 24, 27, 41, III, 47, 54,
79, 163, 187, 202
Deschiderea centrală VI
Apărarea indiană 52
Deschiderea Sokolski 35
Apărarea slavă 37, 109, 157, VIII
Wambitul damei 42, 55, 56, 128, 198
Deschiderea nebulului 48,
Gambitul regelui 57, 92, 103
Apărarea Alehin 59
Deschiderea Reti 85, 113
Apărarea Ragozin 86
Nimzo-indiana 88, 89, 100, 141, 178, 200
Indiana damei 91, 147
Gambitul sicilian 93
Apărarea semislavă 120
Deschiderea Catalană 122
Apărarea Ufimțev 140

Probleme și studii

Probleme (concursul internațional pe 1958)
16
Probleme (concursul internațional pe 1960)
31, 48, 63, 79, 96, 112, 127, 142, 158,
176, 192
Din istoria compoziției șahiste 16, 32, 64,
5/III, 6/III, 7/III, 128, 99/III, 11/IV
Studii (concursul internațional pe 1959) 15,
79, 112, 141, 158, 175, 191
Studii (selecționări) 63, 158, 191
Succese internaționale ale problemistilor
noștri 128
Dezlegări 16, 31, 47, 63, 64, 79, 96, 112, 141,
158, 159, 160, 175
Concursuri de compoziții șahiste 10/III
Cum se deosebește o miniatură de o com-
poziție mare 47
Rezultatul concursului pentru începători 3/III
Din partea comisiei de probleme de pe
îngă F.I.D.E. 3/III
Concursuri de compoziție organizate de Sah-
mati v SSSR 64
Al IV-lea concurs internațional de compo-
ziție organizat de Revista de șah 15
Primul concurs internațional de compoziție
șahistă organizat de revista F.I.D.E. 64
Korolkov analizează... 80, 10/III
Campionatul republican de compoziție șah-
histă 6/II
Rezultatul concursului internațional de stu-
dii pe anul 1958 al Revistei de șah 95
Rezultatul concursului de compoziție secția
3 mutări organizat de Revista de șah
pe anul 1958 7/IV
Compoziția șahistă în anii regimului demo-
crat popular 126
O strălucită afirmare a problemisticii ro-
minești 142
25 ani de la moartea lui W. Pauly 9/III
Din partea Comisiei de studii și probleme
11/II
Variațiuni moderne pe tema Ruhlis 191

ABONAȚI-VĂ LA
REVISTA DE ȘAH
PE ANUL 1960!
COSTUL ABONAMENTULUI
3 luni 5,25 lei
6 luni 10,50 lei
12 luni 21 lei